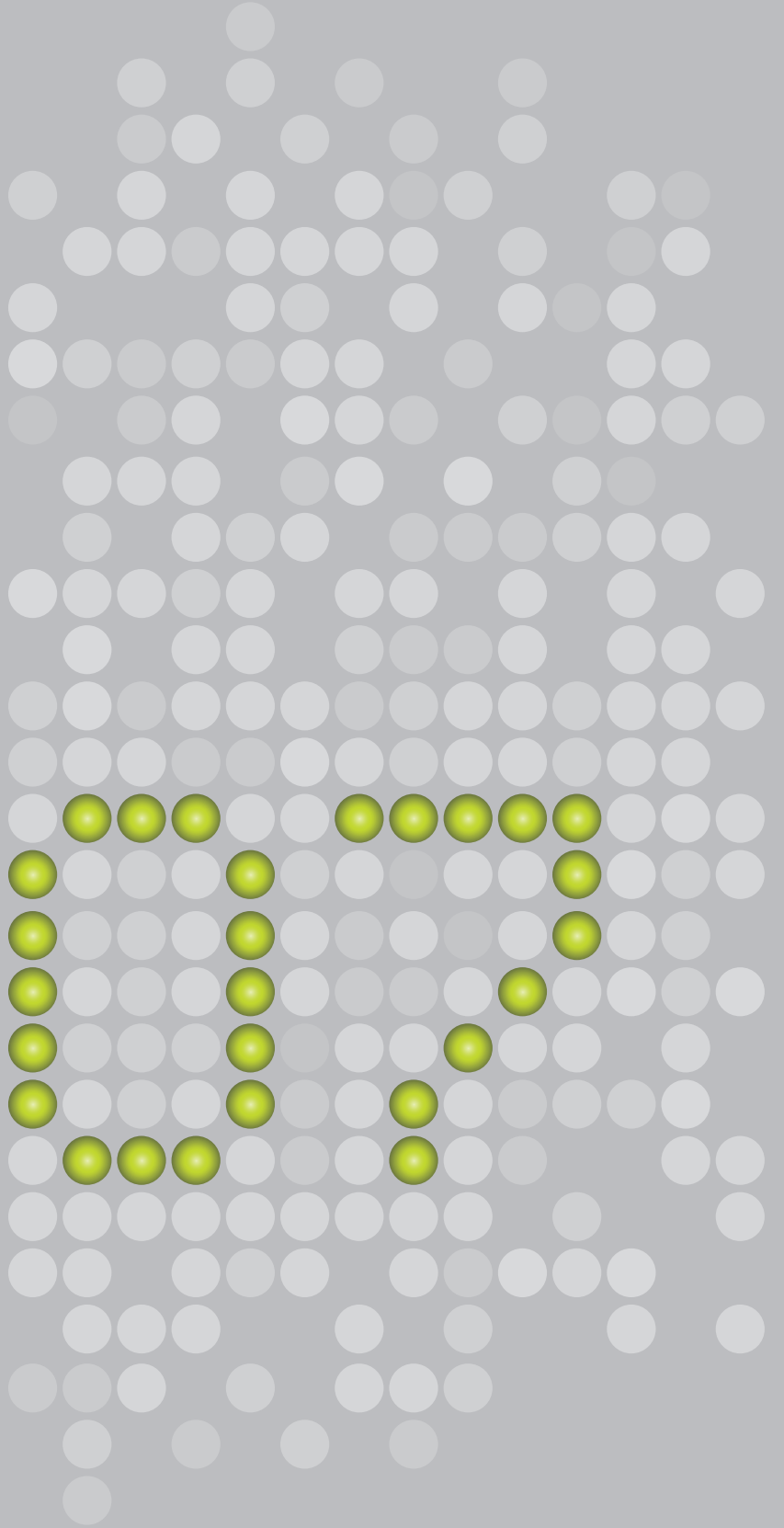

הבורסה לניירות ערך

סקירה שנתית

נתונים עיקריים

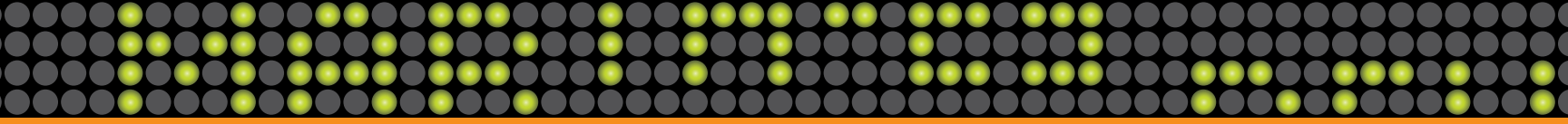
הבורסה בתל-אביב

(1)2007	2006	2005	במחירים שוטפים
מדדים עיקריים			
30.0%	12.5%	33.3%	● ת"א-25
27.0%	12.0%	29.4%	● ת"א-100
2.0%	(11.2%)	(7.6%)	● תל-טק 15
15.0%	66.4%	41.2%	● נדל"ן-15
25.0%	5.8%	32.8%	● מניות והמירים
5.0%	4.6%	5.9%	● איגרות חוב
4.0%	7.3%	5.7%	● איגרות חוב ממשלתיות - "שחר"
מחזור יומי (מיליוני שקלים)			
2,060	1,453	1,001	● מניות והמירים
3,260	1,709	1,340	● איגרות חוב
860	797	676	● מלווה קצר מועד
385	305	258	● אופציות מדד ת"א-25 (אלפי אופציות)
40	30	27	● אופציות דולריות (אלפי אופציות)
הנפקות (מיליארדי שקלים)			
21.0	11.9	12.2	● מניות והמירים בישראל
83.0	47.3	45.1	● איגרות חוב לא ממשלתיות
5.0	2.7	5.4	● איגרות חוב ממשלתיות (נטו)
ערך שוק (מיליארדי שקלים)			
925	682	564	● מניות והמירים
305	152	105	● איגרות חוב לא ממשלתיות
270	266	262	● איגרות חוב ממשלתיות
77	88	87	● מלווה קצר מועד
654	606	584	מספר חברות שמניותיהן רשומות

מדדי מניות בעולם

(1)2007	2006	2005	השינוי בערכים דולריים
שם המדד			
8.0%	16.3%	(0.6%)	● ניו-יורק - DOW JONES
19.0%	6.8%	1.5%	● ניו-יורק - NASDAQ 100
10.0%	25.9%	4.4%	● לונדון - FTSE100
35.0%	35.8%	10.2%	● פרנקפורט - DAX
(1.0%)	5.5%	22.5%	● טוקיו - NIKKEI 225
43.0%	28.0%	28.5%	● מדינות מתפתחות - MSCI EM
42.0%	22.6%	24.7%	● ת"א-25

(1) אומדן.

סקירה שנתית 2007

סיכום שנת 2007

**שנת 2007 היתה שנה טובה למשק הישראלי, לסקטור העסקי ולמשקיעים
בניירות ערך. הצמיחה המהירה, יציבות המחירים והמשמעת התקציבית
תמכו בהמשך הגאות בשוק המניות, זו השנה החמישית.**

התמשכות המגמות החיוביות בשוק ההון הביאה לקפיצה נוספת בהיקפי הפעילות והעמידה במבחן חדש את התשתיות האנושיות והמחשוביות של הבורסה; לשמחתנו הרבה, הדירקטוריון, הנהלת הבורסה וציבור העובדים עמדו במבחן בהצלחה ונענו במהירות ובגמישות לצורכי המשתמשים בשירותי הבורסה והמסלקות.

את שיאי הפעילות החדשים הובילו מחזורי המסחר וגיוסי ההון, ובמקביל גדלו מאוד הפעילויות בכל התחומים התומכים במסחר ובהנפקות.

מבין ההתפתחויות הבולטות ביותר יוזכרו הכפלת מחזורי המסחר באיגרות חוב, גידול במחזורי המסחר במניות ב-40% וגידול במחזורי הנגזרים ב-27%. במקביל חלה קפיצה בגיוסי הון של הסקטור העסקי ומספר ההנפקות הגיע לשיאים חדשים: מניות בסך כ-21 מיליארד שקל (12 מיליארד ב-2006) ואיגרות חוב בסך 83 מיליארד שקל (47 מיליארד ב-2006). פרטים מלאים על היקף העשייה השוטפת ב-2007 ראה בהמשך הסקירה. אף שהגידול במחזורי המסחר הוא, בראש ובראשונה, ביטוי להתפתחויות חיוביות מאוד במגזר העסקי, הרי גם לעשייה הרבה והמתמשכת של הבורסה יש תרומה רבה.

בשנת 2007 נקטה הבורסה צעדים חשובים להגדלת שיעור החזקות הציבור בחברות הנכללות במדדים המובילים: השיעור הנדרש לכניסה למדדי ת"א-25 ות"א-100 עלה ל-25%. בסוף ינואר 2008 יוחל שקלול מדדי המניות לפי שיעור החזקות הציבור בכל אחת מהמניות, ובכך ייווצר תמריץ נוסף לחברות להגדיל את החזקות הציבור במניותיהן. מלבד תרומת צעד זה לשיפור הנזילות, הוא גם מקרב את הכללים בתל-אביב למקובל בעולם. בשנת 2007 התרחבה מאוד עשיית השוק במניות הפחות סחירות, תוך שהמניות שלא דאגו לעשיית שוק "הוגלו" לרשימת מסחר נפרדת. התרחבות מגמת עשיית השוק אומנם לא השפיעה על המחזורים המצרפיים אך היא שיפרה את הנזילות של מניות רבות.

חיזוק נוסף למגמות השיפור בנזילות ניירות הערך בא מהתרחבות מגזר תעודות הסל, שגם הוא הגיע ב-2007 לשיאים חדשים. החזקות הציבור בתעודות הסל הוותיקות - העוקבות אחרי מדדי תל-אביב ומדדים זרים - המשיכו לגדול במהירות ובנוסף לכך אושרה הנפקה של 30 תעודות סל מסוגים חדשים - תעודות המשלבות מספר מדדים באופן קבוע וכאלה המחליפות מדדים לפי מצב השווקים וכן תעודות ממונפות, ב"לונג" ובחסר. עם זאת, יש לשים לב לכך שחלק נכבד מזרימת הכספים לתעודות הסל הגיע מיציאתם מקרנות הנאמנות המנייתיות, התפתחות המעידה על גידול בתחרותיות בשוק ההון.

בשנת 2007 החלה הבורסה במספר שכלולים ושיפורים במסחר, שמהם ייהנה שוק המניות בשנים הקרובות: הכנות להשקת מסחר באופציות על מספר מניות בודדות, ותכנון מנגנונים אוטומטיים שיצמצמו את התנודות המקריות והאחרות במדדי המניות.

גם בשוק האג"ח של הסקטור העסקי חלה השנה התפתחות חשובה בדמות פרסום מדד תל בונד-20, שאחריו עוקבות כבר שש תעודות סל חדשות. תעודות הסל על תל בונד-20 זכו לעניין רב מצד ציבור המשקיעים ובעקבותיו הוחלט לפרסם, בראשית 2008, שני מדדים נוספים: תל בונד-40 ותל בונד-60. יש להניח, כי תעודות הסל שתונפקנה על מדדים אלה, תשפרנה את סחירות האג"ח, בעיקר של סדרות בגודל בינוני. המדדים החדשים, תעודות הסל וכמובן הקפיצה הגדולה בהנפקות אג"ח של המגזר העסקי - הביאו להכפלת המחזורים בהן בשנת 2007.

מאמצים רבים הושקעו בשנים האחרונות כדי להביא את מערכות הסליקה והתשלומים לסטנדרטים בינלאומיים. בתחום זה חלה בשנת 2007 מהפכה רבת, עת השיק בנק ישראל את מערכת התשלומים החדשה והמשוכללת, הפועלת בזמן אמת (RTGS או מערכת "זה"ב"). הבורסה היא שותפה פעילה להקמת המערכת ולהפעלתה והיא מנהלת את מאגר הבטוחות שמספקים הבנקים לבנק ישראל תמורת הלוואות מוניטריות. הבורסה גם נהנית מהקמת מערכת תשלומים בזמן אמת, שכן קיומה מצמצם מאוד את הסיכונים שאליהם נחשפת מסלכת הבורסה. כהכנה להשקת המערכת החדשה הועברה כבר ב-2006 סליקת אג"ח הממשלתיות והמק"מ ל-T+1 (דחייה של הסליקה ביום אחד, בהשוואה לשיטה הקודמת), ומאז 2007 מתבצעת הסליקה באיגרות אלה במשטר של VDP, כמקובל בעולם. באופן זה הצטמצמו מאוד הסיכונים אליהם היא עלולה להיחשף אם חבר מסלקה יפשוט רגל (ח"ח). התוצאה - מערכת תשלומים מודרנית הפועלת בזמן אמת, ומסלקה יציבה המחוסנת מפני כשל של חברה - מצדיקה, ויותר מכך, את ההשקעות הרבות.

שנת 2007 היתה שנת מפנה בכל הקשור לנושא הגלובליזציה. הבורסה נקטה שורה של פעולות והשקיעה מאמצים רבים כדי לקדם את חזון הגלובליזציה על-פי התפישה הגורסת כי יש לקרב את שוק ההון הישראלי לשווקים הזרים ולהפכו לחלק משוק ההון הגלובלי. כך ניתן יהיה להגדיל את החשיפה של החברות הישראליות למשקיעים הזרים, באמצעות העמקת שיתופי הפעולה עם בורסות מובילות בחו"ל ובראשן הרישום הכפול, ארגון כנסים למשקיעים זרים והשתתפות בכנסים ובפגישות של גופי השקעות מובילים בעולם.

המטרה היא להגביר את פעילות המשקיעים הזרים הן בתחום המסחר והן בתחום ההשתתפות בהנפקות, להפוך את הבורסה בתל-אביב לאלטרנטיבה העדיפה על חברות המנפיקות לראשונה, לעודד רישום כפול לחברות הרשומות בחו"ל ולמשוך בתי השקעות מובילים בחו"ל להפוך לחברים רחוקים בבורסה בתל-אביב.

ראויים לציון מיוחד, בהקשר זה, האירועים הבאים:

- בפברואר 2007 נחתם הסכם שיתוף פעולה עם הבורסה של לונדון המניב מאז, שיתוף פעולה פורה בתחומים שונים, לרבות קידום יוזמות אסטרטגיות, שתצאנה לפועל בשנת 2008.
- בנובמבר 2007 נחתם הסכם שיתוף פעולה עם נאסד"ק. דגש מיוחד הושם בהסכם על איתור תחומי פעולה משותפים, עידוד הרישום הכפול ופיתוח משותף של מכשירים פיננסיים לתועלת הבורסות והחברות הרשומות בהן.
- בספטמבר 2007 שידרה חברת FTSE את שוק ההון הישראלי למעמד של שוק מפותח, במידה רבה בשל המודרניזציה של הבורסה בכל התחומים. כהוקרה לתרומת הבורסה הוזמנה מנכ"ל הבורסה להיות הדוברת המרכזית בטקס ההכרזה על השדרוג.
- הבורסה קיימה שני כנסים מרכזיים למשקיעים זרים - כנס בלונדון וכנס משותף עם נאסד"ק בניו יורק, וכן השתתפה כדובר המרכזי בכנס משקיעים זרים אשר יוחד לישראל ונערך בלונדון ע"י סיטיבנק, ובכנס נשות הדסה בניו-יורק.
- הפעילות הבינלאומית של הבורסה זכתה לכיסוי נרחב בתקשורת הבינלאומית והעלתה את המודעות בקרב המשקיעים הזרים לכלכלה הישראלית וליתרונות ההשקעה בבורסה בתל-אביב.

לסיום, שכלול הבורסה והמודרניזציה של הרגולציה הם הכרחיים לקירוב משקיעי חוץ לשוק התל-אביבי. לא פחות חשוב מכך הוא שהמשק ימשיך לצמוח בשיעור גבוה, שהאינפלציה לא תרים ראש ושהמשמעת התקציבית תישמר. מעל כל אלה, התקדמות לשלום וביטחון וחברה צודקת יותר חייבים להיות היעדים שעל כולנו, אזרחי ישראל, לשאוף להם.

הבה נקווה כי השנה הבאה תהיה לא פחות טובה מ-2007.

אסתור לבנון
מנכ"ל

שאול ברונפלד
יושב ראש

2007

סיכום הפעילויות העיקריות

הסכם שיתוף פעולה (MOU) עם הבורסה של לונדון

« טקס פתיחת המסחר בבורסה של לונדון

הסכם שיתוף פעולה (MOU) נחתם בפברואר, בין הבורסה לניירות ערך בתל-אביב והבורסה של לונדון (LSE). ההסכם הידק את הקשרים הקיימים בין שני הגופים והפך אותם לרשמיים.

במסגרת ההסכם הוצהר על הגברת שיתוף הפעולה בין הבורסות, מיסוד פגישות שוטפות וקבועות בין הנהלות הבורסות, והסכמה על חילופי מידע בנושאים מרכזיים הקשורים לפעילותן. החתימה על הסכם שיתוף הפעולה צוינה בטקס פתיחת מסחר חגיגי בבורסה של לונדון, על ידי מנכ"ל הבורסה, **אסתר לבנון** ומנכ"ל הבורסה של לונדון **קלרה פורס**.

מדדים חדשים בבורסה

מדדי איגרות חוב

מדד איגרות החוב של הסקטור העסקי, התל בונד-20, הושק בפברואר השנה. המדד מורכב מ-20 סדרות של איגרות חוב בדרוג גבוה, בעלות שווי שוק הגבוה ביותר. משקלה המקסימלי של כל סדרה במדד נקבע ל-9.5%. המדד מתעדכן פעמיים בשנה, ב-1 באפריל וב-1 באוקטובר. המדד זכה להצלחה רבה ובמהלך השנה הושקו עליו שש תעודות סל, בהיקף של כ-3.5 מיליארד שקל.

לקראת סוף השנה הוחלט על חישוב שני מדדי אג"ח נוספים, שיושקו בפברואר 2008:

- מדד תל בונד-40, שיכלול איגרות חוב תאגידיות מדורגות, בעלות שווי השוק הגבוה ביותר שאינן נכללות במדד תל בונד-20.
- מדד תל בונד-60, שיכלול את רשימת 60 איגרות החוב התאגידיות הכלולות במדדי תל בונד-20 ותל בונד-40.

מדדי מניות

מדד יתר-120 (אשר החליף את מדד יתר-150) הושק באפריל השנה, והוא מורכב מ-120 המניות בעלות שווי השוק הגבוה ביותר, מבין המניות שאינן נכללות במדד ת"א-100. למדד החדש נקבעו תנאי סף, המתייחסים לשווי ולשיעור החזקות ציבור מינימליים, שלא היו קיימים במדד יתר-150: שיעור החזקות הציבור הנדרש הנו 20% ושווי החזקות הציבור המזערי הנו 35 מיליון שקל. בנוסף, המנייה חייבת להיכלל בין 300 המניות הסחירות ביותר בבורסה. הרכב המדד מתעדכן פעמיים בשנה, במועדי עדכון המדדים ב-1 בינואר וב-1 ביולי.

ביולי 2007, בעקבות הגידול שחל בשווי השוק של מניות היתר ובסחירותן, הורחב מדד יתר-30 למדד הכולל 50 מניות הנקרא יתר-50. תנאי הסף לכניסה למדד יתר-50 נותרו זהים לתנאי הסף לכניסה למדד יתר-30. עם השקת מדד יתר-50 הופסק חישוב מדד יתר-30.

הכנס השביעי למשקיעים זרים בלונדון

« מימין: נדון בודו-טרקטנברג, צבי זיו, סאמט מהמט, ירום אריאב ורונית הראל בן-זאב

השנה השביעית שהבורסה לניירות ערך מקיימת בלונדון כנס משקיעים. הכנס, שנערך בפברואר, הוא יוזמה נוספת של הבורסה להידוק הקשר בין החברות הישראליות למשקיעים הזרים, שהפכו לגורם מאוד משמעותי בשוק ההון הישראלי.

הכנס, שנערך בשיתוף עם שגרירות ישראל, התקיים בבית בלומברג בסיטי של לונדון. הכנס הפגיש בין קברניטי המשק הישראלי ובכירים מהחברות הנסחרות בבורסה של תל-אביב לבין משקיעים מוסדיים בריטיים ומשקיעים מובילים מאירופה. שר האוצר לשעבר, **אברהם הירשזון** פתח את הכנס, בו לקחו חלק גם שר הכלכלה הבריטי **אד בולס**, שגריר ישראל בלונדון **צבי חפץ**, יו"ר רשות ניירות ערך **משה טרי**, מנכ"ל הבורסה **אסתר לבנון** ומנכ"ל משרד האוצר **ירום אריאב**.

בכנס נערכו מצגות של החברות המובילות הנסחרות בבורסה, אשר עוררו עניין בקרב המשקיעים הזרים. הציגו בכנס: **מודי בן שך** (פז), **צבי זיו** (בנק הפועלים), **יוסי רוזן** (החברה לישראל), **שלמה זוהר** (בנק דיסקונט), **ארז מלצר** (אפריקה ישראל), **דורי סגל** (גזית-גלוב), **דיתה ברוניצקי** (אורמת), **ארז יוגדמן** (שטראוס גרופ) ו**דניאל דורין** (תכלית בית השקעות).

« אד בולס, שר הכלכלה הבריטי

« משה טרי, יו"ר רשות ניירות ערך

הבורסה בתל אביב ונאסד"ק - הסכם לשיתוף פעולה (MOU)

« טקס נעילת המסחר בנאסד"ק

הסכם לשיתוף פעולה (MOU) בין הבורסה בתל-אביב ונאסד"ק נחתם בנובמבר בניו-יורק. ההסכם ממסד רשמית את הקשרים הקיימים בין שתי הבורסות. במסגרת ההסכם, יפתחו הבורסות את ערוצי התקשורת ביניהן ויעודדו ויחזקו את הפעילות במניית הנסחרות בשני השווקים.

במסגרת שיתוף הפעולה יוקמו צוותים משותפים לשתי הבורסות, שיאתרו תחומי פעילות משותפים ובכללם עידוד הרישום הכפול ופיתוח מכשירים פיננסיים. לציון הסכם שיתוף הפעולה בין הבורסות, התכבדה מנכ"ל הבורסה אסתר לבנון, לנעול את המסחר בנאסד"ק לצד מנכ"ל נאסד"ק, בוב גרייפלד.

« מנכ"ל נאסד"ק, בוב גרייפלד ואסתר לבנון

הכנס השנתי השני של הבורסה ונאסד"ק בניו-יורק

ידין ענתבי

« מימין: דן זיסקינד (טבע), רמי ששון (בז"ן), רונית הראל בן-זאב, יוסי רוזן (כי"ל) וישר בן-מרדכי (בז"ן)»

« ברס אוסט, סמנכ"ל בכיר בנאסד"ק

למחרת החתימה על הסכם שיתוף הפעולה, ערכו הבורסה בתל-אביב ונאסד"ק כנס משקיעים. הכנס, השני במספר, נועד לקרב חברות ישראליות נסחרות לקהילת המשקיעים הבינלאומיים.

את הכנס פתחו **ברוס אוסט**, סמנכ"ל בכיר בנאסד"ק ו**אסתר לבנון**. הנואם המרכזי בכנס היה **ידין ענתבי**, הממונה על שוק ההון והביטוח במשרד האוצר, אשר סקר את ההתפתחויות בכלכלת ישראל.

בכנס הציגו חברות ישראליות מובילות במגזרי הטכנולוגיה, הרפואה, הפיננסים והתעשייה וקיימו פגישות עם משקיעים מוסדיים אמריקאיים. הציגו בכנס: **אלי יונס** (בנק מזרחי-טפחות), **קארל שניידר** (צורן), **עדי קהאן ועמיחי שטיימברג** (אורבוסק), **אייל דשא** (צ'ק פוינט), **דן זיסקינד** (טבע), **ישר בן מרדכי** (בז"ן), **ארז מלצר** (אפריקה ישראל), **שמעון יצחקי ודוד מכלוף** (אלביט הדמייה), **יוסי רוזן ואוסי ססלר** (כי"ל), **יובל ינאי** (גיוון אימג'ינג).

גישה ישירה לבורסה למשקיעים זרים

תחנות המסחר של GL. קישור לרשת התקשורת הבינלאומית של חברת GL יאפשר לחברי הבורסה, חברי מסלוקת הבורסה ומסלוקת המעו"ף, לספק שירותי מסחר וסליקה למשקיעי חוץ, לרבות חברים רחוקים המשתמשים כבר בשירותי GL. לחברה לקוחות רבים בעולם, וביניהם בתי השקעות הפועלים בעשרות בורסות באירופה, אסיה וארה"ב, באמצעות כ-50,000 תחנות מסחר. הקמת המערכת מתוכננת להסתיים ברבעון השני של 2008.

הבורסה פועלת להקמת מערכת שתקשר בין מערכות המסחר בתל-אביב לבין מערכות מסחר בינלאומיות ותאפשר נגישות קלה ומהירה של משקיעים זרים לשוק הישראלי, באמצעות חברי הבורסה. חברת GL Trade נבחרה לפתח ממשק לבורסה בתל-אביב, שיאפשר מסחר בשוק ניירות הערך ובשוק הנגזרים, כך שמשקיע הנמנה עם לקוחות החברה יוכל לסחור בבורסות השונות בעולם, וביניהן ישראל, באמצעות

כנס משותף לבורסה של ניו-יורק (NYSE Euronext) ולבורסה בתל-אביב

בתמונה מימין: אסתר לבנון; נשיאת NYSE Euronext קת'רין קיני ושואל ברונפלד

שיאת הבורסה של ניו-יורק (NYSE Euronext) **קת'רין קיני**, התארחה בבורסה לניירות ערך בתל-אביב, במסגרת כנס משותף שקיימו הבורסות בחודש ינואר. הכנס התמקד בגיוסי הון בארה"ב ובישראל וביתרונות הרישום הכפול לחברות ישראליות. קיני הציגה את ההזדמנויות החדשות שנפתחו עבור חברות ישראליות, עם רכישת פלטפורמת המסחר האלקטרונית החדשה ושיבחה את שוק ההון הישראלי על צמיחה כלכלית גבוהה, בורסה מתקדמת, מערכת בנקאות יציבה וקידמה טכנולוגית רבה.

בכנס הרצה **ד"ר יוסי בכר**, מנכ"ל משרד האוצר לשעבר, על כלכלת ישראל. בפאנל, שכותרתו "איך מצליחים בהנפקה ראשונית לציבור", בהשתתפות **רו"ח יורם טיץ** מארנסט אנד יאנג, **עו"ד ריק מאן** ממשרד גרוס, קלינהנדלר, חודק, הלוי, גרינברג ושות' ו**בועז שוורץ**, מנכ"ל דוייטשה ניירות ערך ישראל, הוסכם כי לרישום הכפול חשיבות רבה עבור החברות הנסחרות.

עשיית שוק בתל-אביב חוצה את רף ה-400

עשיית שוק בבורסה מתבצעת כיום בכ-415 ניירות ערך, על ידי שבעה עושי שוק. ב-2007, לראשונה, מונו עושי שוק גם לחברות גדולות הנכללות במדד ת"א-75, אשר זיהו את תרומת עשיית השוק לסחירות המניות שלהן. שישה עושי שוק נוספים פועלים באיגרת חוב ממשלתיות שאינן צמודות ברביית קבועה (שחר). לעושי השוק בבורסה אין כל עדיפות על פני הציבור בביצוע פקודות או במידע.

לראשונה: גם המדינה עושה רישום כפול

מדינת ישראל רשמה בחודש ספטמבר בבורסה איגרת חוב ממשלתית, שהונפקה בארה"ב בשנת 2006 ונושאת ריבית שנתית של 5.5%, המשולמת פעמיים בשנה. האיגרת נקובה בדולרים וגודל הסידרה הוא מיליארד דולר. איגרת החוב נסחרת בשקלים, לפי כללי המסחר הנהוגים בבורסה בתל-אביב. הריבית למחזיקי איגרת החוב משולמת בדולרים ופדיונה יחול בשנת 2016.

שדרוג מעמדו של שוק ההון הישראלי

שוק ההון הישראלי עולה מדרגה וידורג כשוק מפותח (Developed Market), כך הודיעה חברת הדירוג הבינלאומית FTSE בחודש ספטמבר בטקס בלונדון, בהשתתפות מנכ"ל הבורסה אסתר לבנון. ישראל סווגה עד כה כשוק מתפתח מתקדם (Advanced Emerging), ובהתאם לכך נכללה במדדי השווקים המתפתחים-מתקדמים. ישראל תצטרף ל-24 המדינות שכבר נמצאות ברשימת השווקים המפותחים. שינוי הדרוג יכנס לתוקפו ביוני 2008.

« אסתר לבנון עם אימוג'ן דילן האצ'ר, העומדת בראש ה-FTSE European Markets »

מכשירים פיננסיים חדשים בבורסה

איגרות חוב מובנות

במחיר מניית בסיס הנסחרת בבורסה בתל-אביב, על כל אחת מ-10 המניות בעלות שווי השוק הגבוה ביותר במדד ת"א-25. ניתן יהיה להנפיק גם אג"ח, שתשואתן נגזרת ממחירי מניות הנסחרות בארה"ב ובבורסה הראשית של לונדון, ששווי השוק שלהן עולה על מיליארד דולר.

תעודות סל

השנה התווספו לשוק תעודות הסל, בו נסחרות כבר יותר מ-200 תעודות, סוגים חדשים דוגמת תעודות משולבות, העוקבות אחר שילוב של מספר מדדי מניות, אג"ח וסחורות, תעודות ממונפות, החשופות למדד מסוים לפי נוסחה מוגדרת היוצרת בד"כ מינוף ותעודות על נכס מדד מתחלף. לקראת סוף השנה הונפקו לראשונה אופציות כיסוי על הדולר.

מהלך השנה הונפקו מגוון איגרות חוב מובנות חדשות, הכוללות התניות שונות לגבי תשלום הריבית והקרן, המבוססות על שינוי במדדי המניות: לדוגמה, איגרת חוב מסוג Reverse Convertible, מכשיר חוב לזמן קצר עם ריבית גבוהה באופן יחסי, המשולמת בגין הסיכון שנוטל על עצמו המשקיע. הסיכון נובע מכך שקרן ההשקעה עלולה להיפגע במקרה של ירידה חדה בנכס הבסיס (מדד מניות שהוגדר בתנאי אג"ח). דוגמה נוספת היא איגרת חוב מסוג Twin Win, המשלמת ריבית בגובה הערך המוחלט של העלייה או הירידה במדד שאחריו היא עוקבת. לקראת סוף השנה, אישרה הבורסה כללי רישום לאיגרות חוב, שתשואתן נגזרת ממחיר מנייה בודדת, הנסחרת בבורסה בתל-אביב או בבורסה בחו"ל. מעתה, ניתן יהיה להנפיק אג"ח, שתשואתן נגזרת משיעור השינוי

התאמת מדדי הבורסה לסטנדרטים בינלאומיים

ברוב מדדי המניות הועלה באופן חד יותר. בנוסף, החל מפברואר 2008, ייקבע משקל כל מניה במדדי המניות הרציפים על פי שווי החזקות הציבור במניה, כמקובל בעולם, ולא על פי שווי השוק שלה. עדכון מספרן של מניות של כל חברה, לצורך חישוב משקלה במדד, יתבצע אחת לרבעון, למעט במקרים מיוחדים של שינוי מהותי במספר המניות במהלך הרבעון.

החל מינואר 2008, יוגדל שיעור החזקות הציבור הנדרש כתנאי סף לכניסה למדדי הבורסה, ל-25%. מהלך זה נועד להגדיל את פוטנציאל הסחירות במניות ולשכלל את המסחר. במקביל יוגדל גם שווי החזקות הציבור ("הכמות הצפה") הנדרש: כך למשל, במדד ת"א-25 עלה שיעור החזקות הציבור הנדרש לכניסה למדד מ-22.5% ל-25%; שווי החזקות הציבור המינימלי הנדרש עלה מ-500 מיליון שקלים ל-600 מיליון שקלים. שיעור ושווי החזקות הציבור

הפדרציה הבינלאומית של הבורסות - הכנס השנתי בשנחאי

מימין: אסתר לבנון עם מנהלי הבורסות שלקחו חלק בפאנל: חואן פבלו קורדובה מהבורסה של קולומביה, ראסל לובסר מהבורסה של דרום אפריקה ודאטו יוסלי מוחמד יוסוף מהבורסה של מאלזיה.

מנכ"ל הבורסה אסתר לבנון הנחתה פאנל בכנס השנתי של הפדרציה הבינלאומית של הבורסות. בכנס, שהתקיים השנה בשנחאי, השתתפו מנהלים מכ-40 בורסות מרחבי העולם.

הפאנל עסק באתגרים העומדים בפני בורסות לאומיות מסדר גודל בינוני, כגון מעמדן של בורסות אלו בסדר היום הכלכלי; השתלבותן במגמות עולמיות של מיזוגים ורכישות; הפרטת הבורסות והמשמעויות הנגזרות מכך ועוד.

מכרז נעילה בסוף כל יום מסחר

שלב "טרומ נעילה" (מקביל לשלב ה"טרומ פתיחה" בבוקר) במשך כ-10 דקות, במהלכו מוגשות לבורסה פקודות קנייה ומכירה המיועדות להתבצע במכרז הנעילה, ומפורסמים "שערים תיאורטיים", המשקפים את השערים הצפויים, על פי הפקודות שהוגשו וטרם בוצעו.

בוהל סיום המסחר בכל ניירות הערך שודרג בחודש יולי והוא מתבסס על מכרז נעילה. המכרז מתקיים במתכונת מכרז הפתיחה ומרכז בנקודת זמן אחת בתום המסחר, כמות גדולה של פקודות קנייה ומכירה. שיטה זו גורמת להשגת שער המייצג באופן נכון יותר את שוויים של ניירות הערך. לפני ביצוע מכרז הנעילה, מתקיים

רשימה חדשה למניות דלות סחירות

המסחר בהן הוא רב צדדי. מניה תועבר לרשימה זו במידה שהמחזור היומי החציוני בה נמוך מ-2,000 שקל, המחזור הממוצע בה נמוך מ-20 אלף שקל והיא נסחרת בבורסה יותר משישה חודשים. מניה שמונה לה עושה שוק פטורה מהעברה לרשימה.

רשימה נפרדת למניות דלות סחירות הושקה בחודש אוגוסט. בסוף דצמבר 2007, כוללת הרשימה 32 ניירות ערך של 27 חברות. המניות הכלולות ברשימה אינן נסחרות ברציפות במשך כל היום כמו ברשימת המסחר הראשית. הן נסחרות רק פעמיים ביום, בתחילת יום המסחר (שלב מסחר הפתיחה) ובסופו (שלב הנעילה)

מערכת זה"ב (RTGS)

איגרות החוב הממשלתיות, והמק"מ והתמורה עוברים ידיים בו זמנית עם ה"סחורה". בעקבות השינוי, צומצם גם פער הזמן בין מועד סליקתם של ניירות ערך אחרים וסליקת תמורתם הכספית בבנק ישראל. מסלקת הבורסה הקימה ומתפעלת שירות ממוחשב לניהול בטחונות כחלק ממערכת הנזילות התוך יומית של מערכת זה"ב. בשנת 2008 מתוכננת העברת הסליקה גם של אג"ח לא ממשלתיות ל-T+1.

מערכת זה"ב - מערכת התשלומים החדשה שהקימו בנק ישראל והמערכת הבנקאית, הסולקת כספים באופן מיידי וסופי הושקה בחודש יולי. עם השקת המערכת, שונה סבב הסליקה כך שאיגרות חוב ממשלתיות ומק"מ נסלקים ביום שלמחרת המסחר (T+1) ולא בסופו. ביום T+1 נסלקות איגרות החוב במקביל לסליקת תמורתן הכספית. בכך מושג DVP (Delivery Vs Payment) מלא בסליקת

הכרה מיידית באיכות ישראלית

«קלרה פורס ואסתר לבנון בטקס החתימה על ה-MOU»

לחברה הרשומה בבורסה של לונדון ברשימה הראשית להירשם למסחר בבורסה בתל-אביב, ללא צורך בדיווחים או במסמכים נוספים, מעבר לאלה המתפרסמים על פי הדין בבריטניה. הרחבת והעמקת המתכונת בעתיד תפעל לטובת החברות והבורסות. בעקבות המיזוג שלנו עם הבורסה של מילאנו, התרחבה המעורבות שלנו בשוק ההון בישראל: אנו מפעילים את מערך ה-MTS, המשמש למסחר באגרות חוב ממשלתיות ישראליות, ובעתיד אף נוכל לספק מוצרים ושירותים נוספים כתוצאה מהמיזוג.

האם תוכלי לתאר כיצד רואה המשקיע הבריטי הממוצע את הבורסה הישראלית?

“אחד המאפיינים המעניינים של הבורסה של לונדון הוא מגוון המשקיעים הרחב מכל העולם הפעיל בשווקים שלנו. לכן קשה לדבר במונחים של ‘משקיע ממוצע’ בכלל, ו‘משקיע בריטי’ בפרט. אני חושבת שקיימת הערכה רבה לטכנולוגיה וליזמות הישראלית. בשלוש השנים האחרונות הצטרפו לשווקים שלנו מגוון של חברות ישראליות: החל מחברות מו”פ ללא הכנסות וכלה בחברות בעלות שווי שוק של מיליארדים, הפועלות בתחומי פנאי, נדל”ן וענפים מסורתיים יותר. הקשר הישראלי אינו תמיד מיידי ומובן מאליו, היות וחברות יכולות לבחור להתאגד באנגליה או בכל מקום אחר. עם זאת, אני משוכנעת כי איכות החברות הישראליות - בין אם איכות ההנהלה ובין אם איכות הנכסים, המוחשיים והלא מוחשיים - זוכה להכרה מיידית והביצועים של חברות רבות מצביעים על כך שגם המשקיעים מבינים זאת.”

הבורסה לניירות ערך בתל-אביב והבורסה של לונדון (LSE) חתמו בפברואר 2007 על הסכם לשיתוף פעולה. מנכ”ל הבורסה של לונדון, קלרה פורס, מסכמת שנה רבת פעילות בלונדון ומדברת על תוכניות משותפות לעתיד

מה לדעתך היה האירוע המשמעותי ביותר בשוקי ההון הבינלאומיים השנה? “האירוע המשמעותי ביותר בשוקי ההון הבינלאומיים השנה הוא הגידול האדיר של שוקי המניות הפועלים במדינות המתאפיינות בצמיחה מהירה. הדוגמה הבולטת לכך היא סין, שם שילשה הבורסה של שנחאי בשנה האחרונה את שווי השוק שלה והפכה לבורסה החמישית בגודלה בעולם, אחרי הבורסה של ניו-יורק, הבורסה של לונדון, הבורסה של טורונטו ונאסד”ק.”

מה לדעתך היה האירוע המשמעותי ביותר בבורסה של לונדון? “היתה זו שנה נוספת גדושה באירועים עבורנו. למרות שהשקת מערכת המסחר החדשה שלנו (TradeElect) ביוני, הביאה לסיום ארבע שנות השקעה, תכנון ובדיקות ולמרות שהיא חיונית להתפתחותנו, האירוע המרכזי ללא עוררין היה המיזוג שלנו עם הבורסה של מילאנו. בעקבות המיזוג הפכנו לבורסה המובילה באירופה בהנפקות ובמסחר במניות, במסחר בתעודות סל, בנגזרים ובאגרות חוב. יש לנו ציפיות גבוהות מהתוצאות שיביא המיזוג לבעלי המניות שלנו ולשווקים שאנו משרתים.”

מה לדעתך היה האירוע המשמעותי ביותר בבורסה לניירות ערך בתל אביב? “לדעתי ההתפתחות החשובה ביותר היא שינוי דירוגה של ישראל, לראשונה, על ידי חברת הדירוג הבינלאומית FTSE, לדרגת ‘שוק מפותח’. מבחינתנו הדבר לא היווה הפתעה: עשינו עסקים עם מנפיקים ישראלים במשך תקופה ארוכה והיה ברור לנו שהכלכלה הישראלית מפותחת, משוכללת ועם דגש מיוחד על תעשיית הטכנולוגיה. הן סביבת העבודה, מבחינת חוקי ניירות ערך וחוקים אחרים, והן הרגולציה ורמת המומחיות בשירותים המקצועיים, עולות בקנה אחד עם סטנדרטים בינלאומיים של שווקים מפותחים. אף על פי כן, טוב להיווכח שמכירים בזאת, ויהיה מעניין לראות כיצד תושפעה ההשקעות הבינלאומיות בישראל מהשינוי.”

הסכם שיתוף הפעולה בין הבורסה של לונדון והבורסה בתל-אביב יציין בקרוב שנה. מהו הערך המוסף של ההסכם?

“התקשורת היעילה, אם כי הבלתי רשמית בין הבורסות, הפכה לפורמלית וממוסדת ברמות הניהול הבכירות ביותר. כך, למשל, אסתר ואני ביססנו מערכת יחסי עבודה - אנו בקשר שוטף, מחליפות רעיונות ודנות בנושאים השונים באופן מעשי. כתוצאה מכך, אנו יכולות לקדם נושאים בצורה מהירה יותר במידת הצורך ובמגוון תחומים רחב יותר.”

כיצד את מציעה להרחיב את שיתוף הפעולה? “אנו בוחנים מספר יוזמות שייתכן שיקלו על חברות הרשומות בבורסה אחת לבצע רישום כפול בבורסה השנייה. כיום, החוק הישראלי מאפשר

הבורסה בשנת 2007

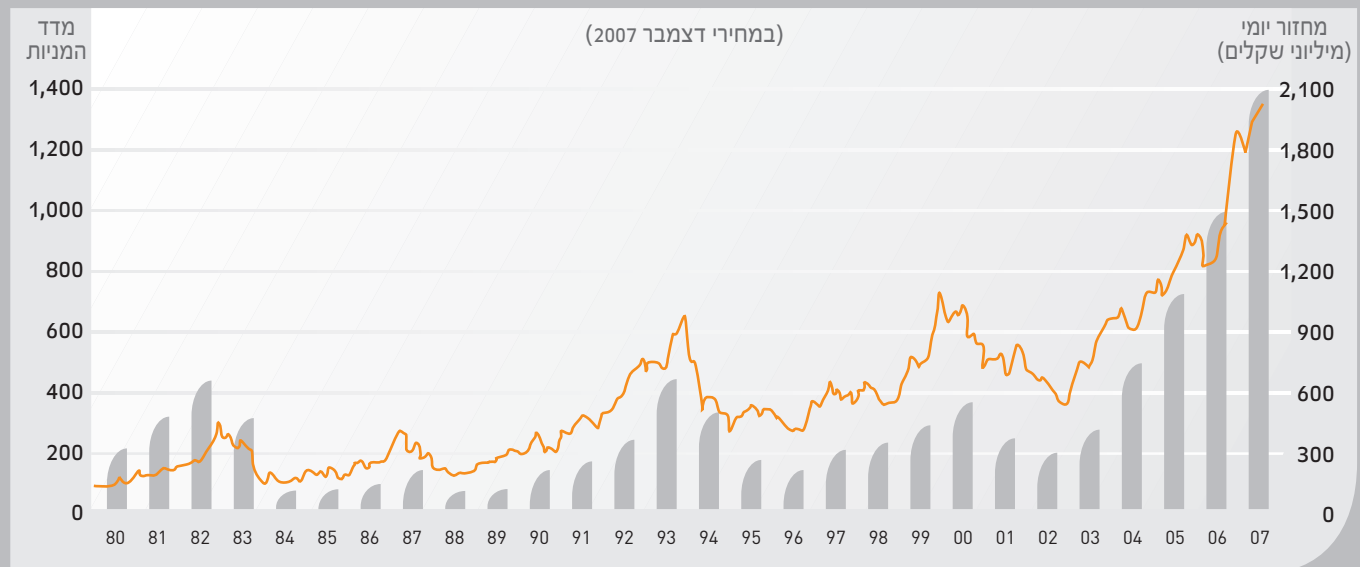
שנת 2007, השנה החמישית לגאות בשוק ההון, התאפיינה בעליות שערים ומחזורי שיא בשוק המניות, במחזורי מסחר וגיוסי הון חסרי תקדים בשוק איגרות החוב וכן במחזורי שיא בשוק המעו"ף.

מדד ת"א-25 עלה בכ-30% והגיע לרמות חדשות וזאת בעקבות הצמיחה המהירה של הסקטור העסקי, הירידה בחוב הלאומי והורדות הריבית בישראל ובארה"ב. גורמים אלה גברו על השפעתם השלילית של גורמים אחרים: עליית מחירי הנפט בעולם, משבר ה"סאב-פריים" בארה"ב והתנודות בשווקים בחו"ל.

במחצית הראשונה של 2007 חל גידול חד בהיקף גיוס ההון, ובסיכום שנתי בוצעו בשוק המניות המקומי הנפקות והקצאות פרטיות בהיקף של כ-21 מיליארד שקל. כמחצית הסכום גויסה ע"י 56 חברות חדשות. הפרטת "בתי זיקוק" הושלמה בהצלחה והיתה להנפקה הגדולה ביותר בתולדות הבורסה.

ביטוי נוסף לאווירה החיובית היו המשקיעים הזרים, שהזרימו השנה כ-800 מיליון דולר לשוק המניות בתל-אביב. בשוק איגרות החוב נמשכה הגאות, בדומה לשלוש השנים הקודמות. הסקטור העסקי גייס מהציבור וממשקיעים מוסדיים כ-83 מיליארד שקל באמצעות איגרות חוב, עלייה של כ-75% לעומת השנה הקודמת, וזאת בעקבות הצמצום בהנפקות איגרות חוב ע"י הממשלה במחצית הראשונה של השנה והאפקטים של הרפורמה בקרנות הפנסיה. מחזור המסחר היומי באיגרות חוב זינק פי שניים לעומת אשתקד והסתכם ביותר משלושה מיליארד שקל. שוק מוצרי המדדים המשיך להתפתח והשנה נוספו יותר מ-140 תעודות סל, לרבות תעודות מסוגים חדשים. בסוף השנה נסחרו כ-240 תעודות סל, שריכוזן כ-18% ממחזור המסחר בשוק מניות וכ-10% ממחזור המסחר באיגרות חוב לא-ממשלתיות. שווי החזקות הציבור בתעודות סל הגיע בנובמבר לכ-23 מיליארד שקל.

מדד המניות ומחזורי המסחר, 1980 עד 2007

שוק המניות

לעליית מחירי הנפט בעולם ולחשש מפני מיתון בארה"ב, לא היתה השפעה שלילית מהותית על השוק.

במדדי ת"א-25 ות"א-100 נרשמו עליות של כ-30% וכ-27% בהתאמה, כאשר מדד תל-טק 15 (המושפע מהמגמות בנאסד"ק) עלה בכ-2% בלבד. המניות הבינוניות, הכלולות במדד יתר-120, עלו בכ-10% לאחר עלייה מצטברת בשיעור של כ-315% בשנים 2003-2006.

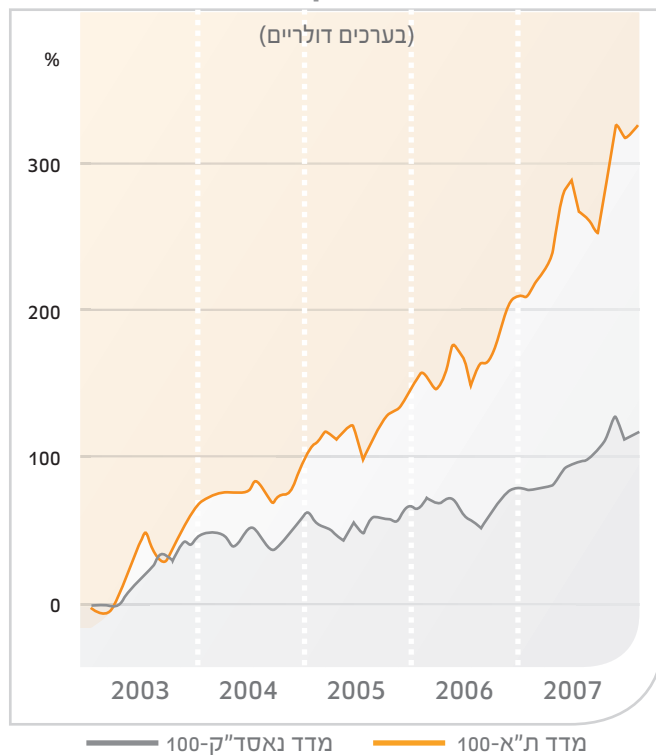
תנודתיות רבה אפיינה את שערי המניות במדד נדל"ן-15, שבלטו ב-2006 עם עלייה של כ-66%, בעוד שהשנה הן עלו בכ-15% בלבד.

מחזור המסחר היומי במניות הגיע ב-2007 לשיא חדש והסתכם ביותר משני מיליארד שקל - גבוה בכ-40% לעומת אשתקד. ב-29 בנובמבר, יום פקיעת האופציות על מדד ת"א-25, נרשם מחזור שיא בהיקף של כ-5.3 מיליארד שקל.

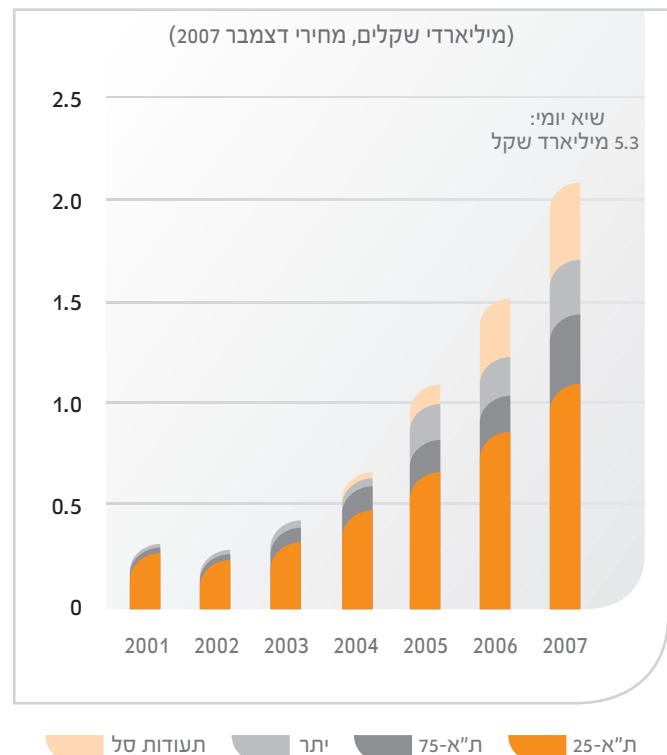
שנת 2007 נפתחה בעליות שערים של כ-25%, עד סוף חודש יולי. לאחר מכן, בעקבות השפעת משבר המשכנתאות בארה"ב, התהפכה המגמה ונרשמו ירידות שערים בשיעור של כ-11% עד אמצע ספטמבר. ברבעון האחרון של השנה התחדשו עליות השערים. בסיכום שנתי עלו מדדי המניות המובילים בכ-30% והגיעו לשיאים חדשים. יצוין כי בחמש השנים האחרונות השלים מדד ת"א-100 עלייה של כ-290%.

עליות השערים השנה הושפעו מפרסום נתונים מקרו-כלכליים חיוביים לגבי המשק, בהם שיעור צמיחה של כ-5.4% בשנת 2007 ודו"חות כספיים רווחיים שפורסמו ע"י החברות הבורסאיות. כמו כן השפיעו על הפעילות הורדת הריבית במשק בשיעור של 1.5% במחצית הראשונה של השנה, הורדת הריבית בארה"ב ב-1% לקראת סוף השנה והיחלשות הדולר ביחס לשקל בכ-7%.

מדדי ת"א-100 ונאסד"ק-100, 2003 עד 2007

מחזור יומי במניות, 2001 עד 2007

הנתונים בסקירה זו מוצגים במונחים נומינליים (לבד מלוחות הנתונים הרב-שנתיים).

הנתונים הבולטים בשנת 2007

- **2.1 מיליארד שקל**
מחזור המסחר היומי הממוצע במניות - גבוה ב-40% לעומת שנת 2006.
- **5.3 מיליארד שקל**
מחזור שיא במניות ב-29 בנובמבר, יום פקיעת האופציות על מדד ת"א-25.
- **30%**
העלייה השנתית במדד ת"א-25.
- **56 חברות חדשות**
גייסו 10.3 מיליארד שקל.
- **48 חברות נדל"ן** (מהן 15 חברות חדשות)
גייסו בשוק המניות כ-4 מיליארד שקל.
- **6.4 מיליארד שקל**
הצעת המכר של **בתי זיקוק** - ההנפקה הגדולה ביותר בתולדות הבורסה, בוצעה במסגרת הפרטה מלאה של החברה.

● מימוש סופי של כתבי אופציה הזרים לחברות כמיליארד שקל נוספים.

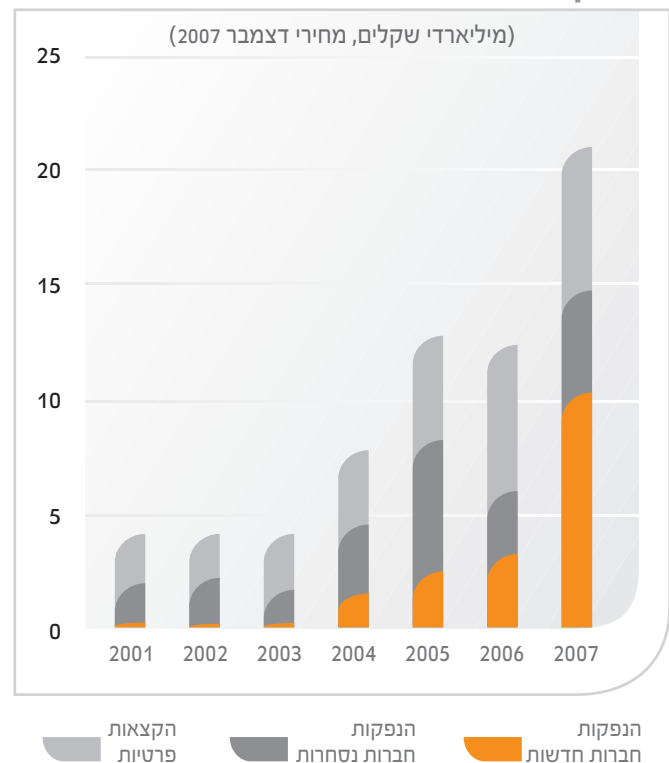
החברות הדואליות גייסו בחו"ל כ-2.5 מיליארד שקל, כמחציתם ע"י ניס בהנפקת מניות לציבור בארה"ב ובהקצאת מניות במסגרת רכישת "אקטימיז".

לאחר הפוגה בת שנה בהשקעות של זרים בשוק המניות בתל-אביב, שבו משקיעי החוץ להשקיע במניות והזרימו כ-800 מיליון דולר.

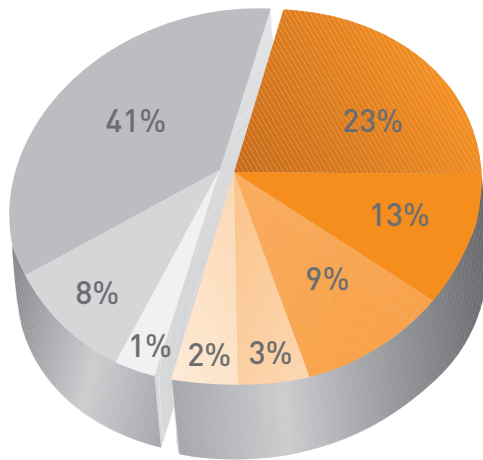
גיוס הון בישראל על-ידי החברות הבורסאיות (באמצעות הנפקות, הקצאות פרטיות ומימוש אופציות) הגיע בשנת 2007 לשיא של כ-21 מיליארד שקל, לעומת כ-12 מיליארד שקל אשתקד:

- כ-13.5 מיליארד שקל גויסו השנה באמצעות 113 הנפקות בתל-אביב, לעומת כ-5.2 מיליארד שקל בשנת 2006. 84 מבין ההנפקות בוצעו במחצית הראשונה של השנה ובהן גויסו כ-80% מסך גיוס ההון השנתי. מרבית הסכום, כ-10.3 מיליארד שקל, גויסה ע"י 56 חברות חדשות. בין החברות החדשות בולטות - **בתי זיקוק**, שהופרטה במלואה בפברואר ע"י המדינה, שגייסה כ-6.4 מיליארד שקל בהנפקה הגדולה ביותר בתולדות הבורסה (ראה "הפרטה", להלן), 20 חברות מו"פ, שהנפיקו מניות בהיקף של כמיליארד שקל, ו-15 חברות נדל"ן, שגייסו אף הן סכום דומה.
- כ-6.5 מיליארד שקל גויסו השנה באמצעות הקצאות פרטיות של מניות, סכום גבוה במעט לעומת השנה הקודמת. בלטה ההקצאה שביצעה הוט (לשעבר "מתב"), בסך של כ-1.6 מיליארד שקל, במסגרת השלמת עסקת מיזוג חברות הכבלים "ערוצי זהב" ו"תבל".

גיוס הון במניות ובהמירים בתל-אביב, 2001 עד 2007

אומדן התפלגות מחזיקי המניות בחברות הבורסאיות, 2007

בעלי עניין (50%)	"כמות צפה" (50%)
ישראלים (41%)	ציבור ומוסדיים זרים (23%)
תושבי חוץ (8%)	ציבור ישראלי (13%)
ממשלה (1%)	קופ"ג ופנסיה (9%)
	חברות ביטוח (3%)
	קרנות נאמנות (2%)

במהלך 2007 ביצעו שש חברות רישום כפול בתל-אביב - סלקום (שהצטרפה למדד ת"א-25), מלאנוקס וסמייל 012 (שהצטרפו למדד ת"א-100), אופטיבייס, אינקרדימייל וארוטק. בסוף השנה נסחרות במקביל בתל-אביב ובחול"ל 65 חברות דואליות.

בשנת 2007 עלה מספר החברות בבורסה ל-654 לעומת 606 חברות בסוף שנת 2006. במהלך השנה נמחקו מהבורסה תשע חברות בעקבות הצעות רכש ומיזוגים, ושבע חברות - עקב אי עמידה בכללי השימור.

מעניין לציין כי השוואת שיעור מס רווחי הון על השקעות של ישראלים בחול"ל לשיעור המוטל על השקעות בשוק המקומי, מתחילת שנת 2006, לא הביאה להמשך הגידול בהשקעות הישראלים במניות בחול"ל. בעוד שב-2006 חלה עלייה בהשקעות של ישראלים במניות בחול"ל והן הסתכמו בכ-5.2 מיליארד דולר, הרי שהשנה הן ירדו והסתכמו בכ-4.2 מיליארד דולר.

במסגרת תהליך ההפרטה, השלימה הממשלה את ההפרטה של בתי הזיקוק, בהצעת מכר, בהיקף של כ-6.4 מיליארד שקל. כ-46% מהמניות נרכשו ע"י בעלי השליטה החדשים - "החברה לישראל" ו"סקיילקס", וכ-44% ע"י משקיעים מוסדיים זרים וישראלים. בנוסף, גייסה המדינה כ-211 מיליון שקל באמצעות מימוש של אופציות רכישה למניות אל על. הכנסות הממשלה מהפרטת חברות בשנת 2007 הסתכמו בכ-6.6 מיליארד שקל, לעומת כשני מיליארד שקל בשנה שעברה.

חידושים בשוק הנפקות והחיתום

יותר ממחצית מהכספים שגויסו ע"י חברות ותיקות, בהנפקות לציבור, גויסו באמצעות **תשקיפי מדף**, לעומת כ-25% בלבד בשנת 2006. תשקיף המדף תקף לשנתיים ומאפשר לחברה לבצע מספר הנפקות על פיו בעתיד. את הגיוס עצמו מבצעת החברה באמצעות דו"ח הצעת מדף, בהליך מהיר ופשוט תוך שעות ספורות.

השנה בוצעו לראשונה הנפקות באמצעות **תשקיפי חסר** - מתכונת לגיוס הון שהונהגה ביולי השנה, בעקבות הרפורמה בשוק החיתום. תשקיפי חסר הינם תשקיפים שעדיין לא נקבע בהם מועד הגיוס ותנאי ההנפקה. את הנתונים החסרים מפרסמת החברה בהתראה קצרה לקראת ביצוע ההנפקה, באמצעות הודעה משלימה.

יש לצפות כי היקף ההנפקות באמצעות תשקיפי מדף ותשקיפי חסר ימשיך להתרחב עקב הגמישות שמאפשרת המתכונת החדשה באשר לעיתוי גיוס ההון, ותרומתה לפיזור גיוס ההון לאורך השנה כולה.

במסגרת הרפורמה בחוק החיתום בוצעה השנה גם הנפקה ראשונה **בשיטה הלא אחידה** - בה מקצים החתמים את ניירות הערך על-פי שיקול דעתם, ויש להם שליטה גדולה יותר על מחיר ההנפקה.

לוח 1: אינדיקטורים עיקריים לפעילות בשוק המניות, 1998 עד 2007 (מחירי דצמבר 2007)

התקופה	מספר החברות ⁽¹⁾	מזה: חברות חדשות ⁽²⁾	מחזור יומי (מיליוני שקלים)	גיוס הון בישראל ⁽³⁾ (מיליארדי שקלים)	שינוי ריאלי ב- במדד ת"א-100
1998	662	14	279	9.0	(5.1)
1999	654	13	402	3.7	60.3
2000	665	37	525	12.0	0.4
2001	649	14	299	3.6	(9.9)
2002	624	9	254	3.3	(30.1)
2003	577	4	384	3.4	63.8
2004	578	25	690	7.5	17.6
2005	584	32	1,034	12.7	26.4
2006	606	44	1,470	12.1	12.1
2007⁽⁴⁾	654	62	2,070	21.0	24.0

(1) נתון לסוף שנה.

(2) כולל חברות שביצעו רישום כפול; לא כולל חברות שהנפיקו תעודות סל.

(3) כולל הקצאות פרטיות ומימוש אופציות; לא כולל הנפקות של תעודות סל ו"מימוש" ע"י חברות בנות, שאינו כרוך בהזרמות הון לחברה.

(4) אומדן.

שוק תעודות הסל

בסוף 2007 נסחרות כ-240 תעודות סל - על 12 מדדים בתל-אביב ו-60 מדדים בינלאומיים. מגוון הסדרות כולל, בין היתר, 7 סלי סחורות ו-16 אופציות כיסוי - בהן סדרה של אופציית מכר על הדולר, שהונפקה לראשונה לקראת סוף השנה.

שווי החזקות הציבור בתעודות סל בנובמבר 2007 הגיע לכ-23 מיליארד שקל - גבוה בכ-75% לעומת דצמבר 2006. המחזור היומי בהן עלה לכ-370 מיליון שקל, ומהווה כ-18% מסך מחזור המסחר במניות בת"א - דומה לשנת 2006. משקל המסחר בתעודות סל על מדדי אג"ח מגיע לכ-10% ממחזור המסחר באג"ח לא-ממשלתיות.

ההתפתחות המואצת של שוק תעודות הסל נמשכה בשנת 2007 - שנה רביעית ברציפות, ובמהלכה התווספו יותר מ-140 סדרות חדשות - דבר שהביא להכפלת מספרן.

השנה הונפקו לראשונה 30 תעודות סל מורכבות (תעודות העוקבות אחר שילוב של מספר מדדים, תעודות ממונפות ותעודות על נכס מתחלף). תשע מתוכן הן תעודות סל ממונפות בחסר וכיום נסחרות בתל-אביב 28 תעודות בחסר. החזקות הציבור בהן מסתכמות בכ-800 מיליון שקל ומחזור המסחר היומי מגיע לכ-150 מיליון שקל - כ-30% מהמחזור בתעודות סל על מניות.

הנתונים הבולטים בשנת 2007

● **240 תעודות סל**
נסחרו בתל אביב בסוף שנת 2007, מהן כ-140 שהונפקו השנה.

● **23 מיליארד שקל**
שווי החזקות הציבור בתעודות סל, בנובמבר 2007 - עלייה של כ-75% לעומת סוף שנת 2006.

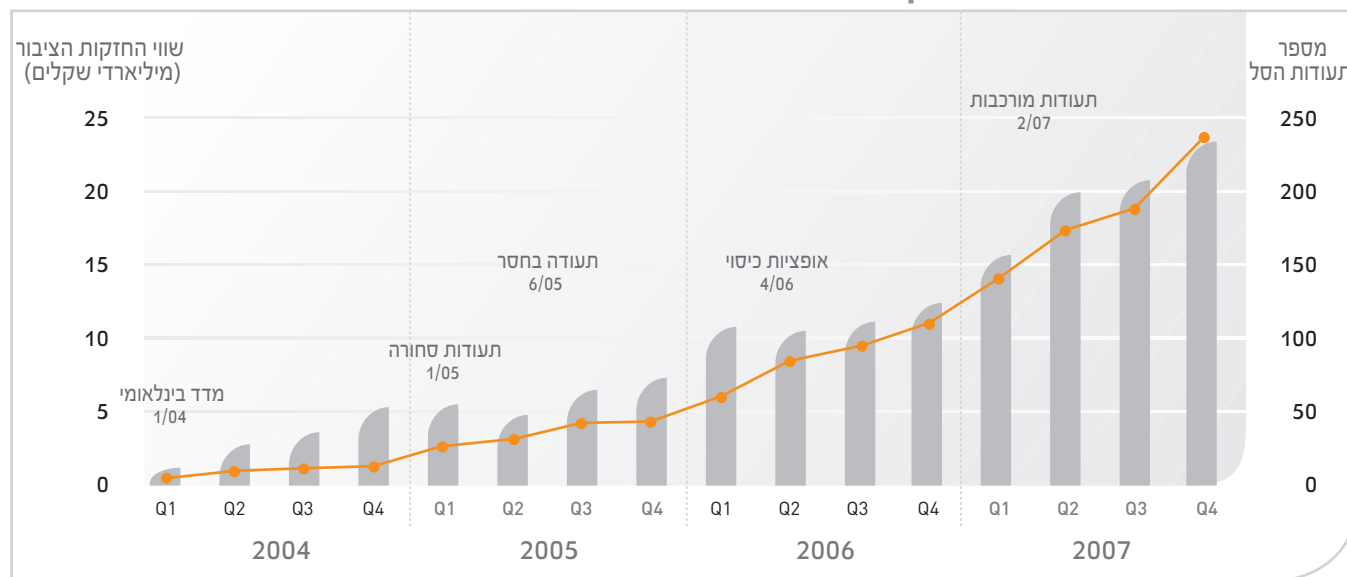
● **370 מיליון שקל**
מחזור יומי בתעודות סל על מדדי מניות, כ-18% ממחזור המסחר במניות.

המדדים הפופולריים בקרב מחזיקי התעודות

(מעודכן לנובמבר 2007)

מדד	מס' תעודות	שווי החזקות הציבור במיליוני שקלים
תל בונד-20	6	3,470
ת"א-100	8	2,895
ת"א-25	14	2,845
ת"א-75	6	1,475
מדדי אג"ח "גליל"	13	805
נדל"ן-15	7	635
מדדי אג"ח "גילון"	4	630
בינ"ל:		
מדדים כלל אירופאים	6	830
מדדי הודו	4	795
מדדי סין	2	740
סה"כ ההחזקות בתעודות סל על המדדים הפופולריים:		15,120

שווי החזקות הציבור ומספר תעודות סל, 2004 עד 2007

■ החזקות הציבור — מספר התעודות

שוק איגרות החוב

הנתונים הבולטים בשנת 2007

- **3.3 מיליארד שקל**
מחזור המסחר היומי הממוצע באיגרות החוב בשנת 2007.
- **10.7 מיליארד שקל**
מחזור שיא יומי באיגרות החוב ב-13 ביוני 2007.
- **83 מיליארד שקל**
סך הנפקות איגרות חוב ע"י הסקטור העסקי.
- **27 חברות חדשות**
גייסו כ-3.5 מיליארד שקל באמצעות הנפקות איגרות חוב, 50% יותר מאשתקד.
- **70 חברות נדל"ן**
גייסו כ-13 מיליארד שקל באמצעות איגרות חוב, מרביתן צמודות מדד.
- **1.6 מיליארד שקל**
הנפקת איגרות חוב מובנות - הגדולה ביותר בבורסה, על ידי **גלובל פיננס 8**.
- **5 מיליארד שקל**
הנפקות, בניכוי פדיונות, של איגרות חוב ממשלתיות בתל-אביב - גבוה בכ-80% לעומת שנת 2006.
- **אג"ח ממשלתית 1116**
סדרה ראשונה של איגרת חוב ממשלתית דולרית, שהונפקה בארה"ב ונרשמה ברישום כפול בתל-אביב.

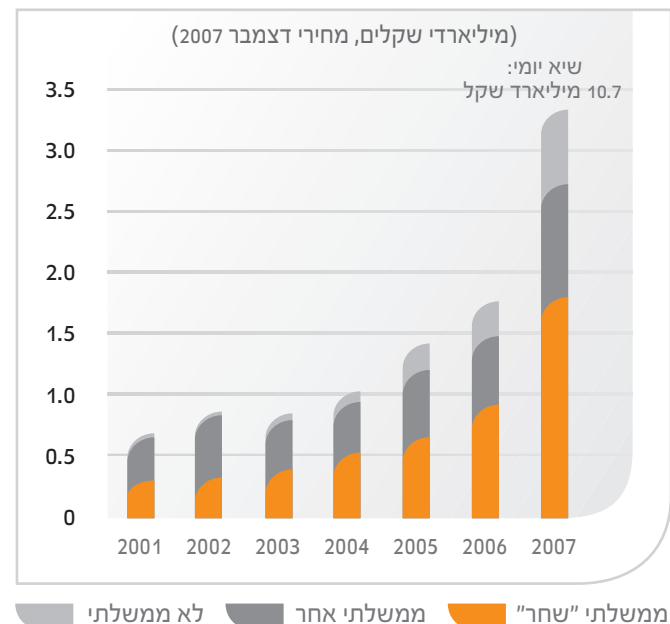
במקביל לצמצום הנמשך בהנפקות של איגרות החוב הממשלתיות במחצית הראשונה של השנה, נרשמו בשוק איגרות החוב מחזורי ענק וגיוסי שיא.

מדדי איגרות החוב עלו השנה בכ-5% בלבד, בעקבות עלייה של כ-6% באיגרות החוב צמודות המדד. איגרות החוב הלא צמודות מסוג "שחר" עלו השנה בכ-4% בלבד וזאת לאחר עלייה ממוצעת בשיעור של 6%-7%, בשלוש השנים הקודמות.

תנודתיות רבה אפיינה את שערי איגרות החוב הלא-ממשלתיות צמודות המט"ח, וזאת במקביל לתנודתיות בשער הדולר ביחס לשקל והתייצבותו ברמה של כ-3.9 שקל לקראת סוף השנה. בסיכום שנת 2007 ירדו שערי איגרות החוב מסוג זה בכ-1% לאחר ירידה בשיעור דומה אשתקד.

מחזור המסחר היומי באיגרות חוב עלה והגיע להיקף חסר תקדים של כ-3.3 מיליארד שקל - כמעט פי שניים מהמחזור אשתקד. מרבית הקפיצה במחזורי המסחר באיגרות החוב, בדומה לשנת 2006, נובעת מאיגרות החוב הממשלתיות מסוג "שחר", שמחזור המסחר בהן מהווה כמחצית ממחזור המסחר באיגרות החוב בבורסה.

מחזור יומי באיגרות חוב, 2001 עד 2007

במקביל, נרשמו פדיונות של "שחר" - בשווי של כ-18 מיליארד שקל, של "גליל" - בשווי של כ-7 מיליארד שקל ושל אג"ח לטווח קצר - בשווי של כ-2 מיליארד שקל. בסיכום שנתי, נרשם עודף הנפקות בהיקף של כ-5 מיליארד שקל, לעומת כ-2.7 מיליארד שקל בשנה הקודמת.

בשנת 2007 זינק גיוס ההון באיגרות חוב של הסקטור העסקי (לא כולל הנפקות והקצאות לחברות בנות) והגיע לסכום שיא של כ-83 מיליארד שקל - לעומת כ-47 מיליארד שקל בשנה שעברה. עיקר ההנפקות היה באג"ח צמודות מדד, בדומה לשנה הקודמת.

להלן התפלגות גיוס ההון באמצעות איגרות חוב:

- כ-42 מיליארד שקל גויסו בהנפקות ובהקצאות של איגרות חוב שהוצעו לציבור, רובן צמודות מדד, לעומת כ-20 מיליארד שקל בשנה הקודמת. במסגרת זו, ביצע הסקטור העסקי 140 הנפקות בסך של כ-33 מיליארד שקל. ההנפקה הבולטת בגודלה היתה של בתי זיקוק, בהיקף של כ-1.8 מיליארד שקל.

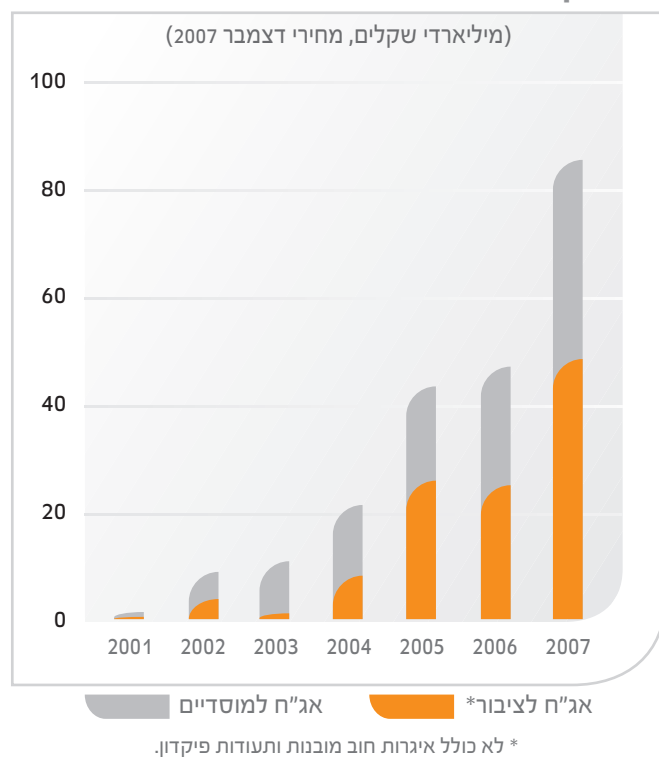
ב-13 ביוני נרשם בשוק איגרות החוב מחזור שיא של כ-10.7 מיליארד שקל - יותר מפי שלושה מהמוצע השנתי.

יש לציין, כי באיגרות החוב הלא-ממשלתיות זינק המחזור פי 2.5 לעומת אשתקד, והגיע לכ-670 מיליון שקל ליום, כאשר כ-25% התבצעו ב-20 הסדרות הכלולות במדד תל בונד-20, שהושק בפברואר. היקף הנפקות הממשלה, ברוטו, בתל-אביב המשיך להיות נמוך במחצית הראשונה של 2007 בהמשך למגמה שהחלה בשנת 2003. תרם לכך הגידול בהכנסות הממשלה ממיסים, שאיפשר את הירידה בגירעון התקציבי וירידת החוב הלאומי.

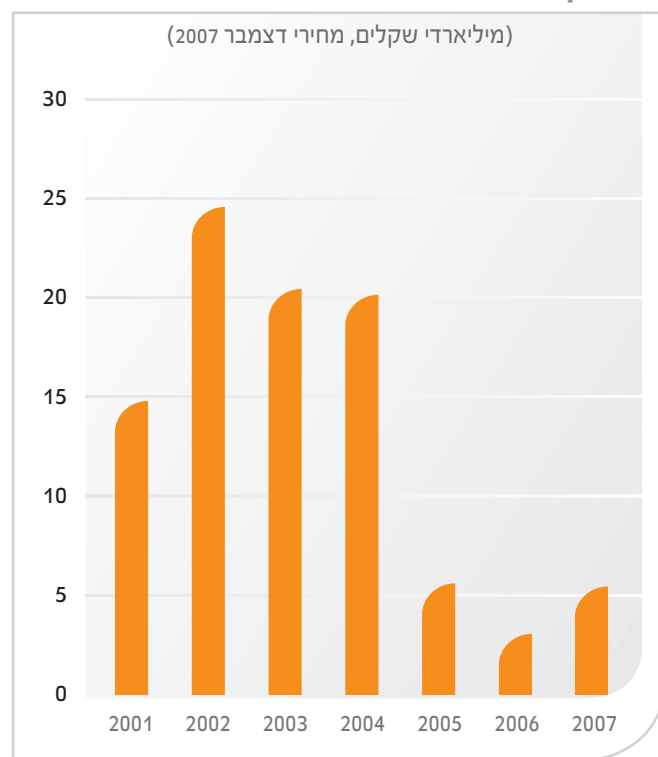
במחצית השנייה התגבר קצב ההנפקות ובסיכום שנתי גייסה הממשלה, ברוטו, כ-32 מיליארד שקל, כאשר עיקר הסכום גויס באמצעות "שחר".

באוגוסט, הנפיקה הממשלה לראשונה, אג"ח ממשלתית לשלושה חודשים, בעקבות פדיונות ענק של מק"מ ובמסגרת הרפורמה בניהול החוב הממשלתי.

גיוס הון באיגרות חוב לא ממשלתיות, 2001 עד 2007

גיוס הון נטו באיגרות חוב ממשלתיות, 2001 עד 2007

כ-68 מיליארד שקל. כ-55 סדרות מהן, בשווי של כ-22 מיליארד שקל, עברו למסגרת המסחר הרגיל.

- **כארבעה** מיליארד שקל גויסו בהנפקות לציבור של **אג"ח מובנות**, כפליים מהסכום שגויס אשתקד. כמחצית הסכום גויסה באמצעות אג"ח לא צמודות, וכ-1.6 מיליארד שקל ע"י **גלובל פיננס 8** באמצעות אג"ח צמודות מדד - בהנפקה הגדולה ביותר של אג"ח מובנות בבורסה. סכום שולי של כ-100 מיליון שקל גויס בהנפקות לציבור של **תעודות פיקדון** צמודות מט"ח.

- **כמיליארד** שקל נוספים התקבלו ממימוש סופי של כתבי אופציה לאיגרות חוב. מחצית מהסכום הוזרם לשתי חברות נדל"ן - **אמות ויזרס**.

בדומה לשוק המניות, כ-75% מההנפקות בוצעו במחצית הראשונה של השנה. כמחצית מההנפקות בוצעו ע"י חברות נדל"ן, שגייסו כ-10 מיליארד שקל. בין המנפיקות השנה - 27 חברות חדשות, שגייסו מהציבור סכום של כ-3.5 מיליארד שקל. בלטה **התעשייה האווירית**, שהנפיקה אג"ח צמודות דולר בסך כמיליארד שקל.

- סכום שיא של כ-36 מיליארד שקל גויס בהנפקות ובהקצאות של **אג"ח למשקיעים מוסדיים** ("רצף מוסדיים" וניירות שאינם נסחרים בבורסה), לעומת כ-24 מיליארד שקל שגויסו אשתקד. בלטו **החברה לישראל וחברת החשמל**, שגייסו בדרך זו כ-2.1 וכ-1.8 מיליארד שקל, בהתאמה. מאז השקת מערכת "רצף מוסדיים", במאי 2004, נרשמו במסגרת זו אג"ח בסך של

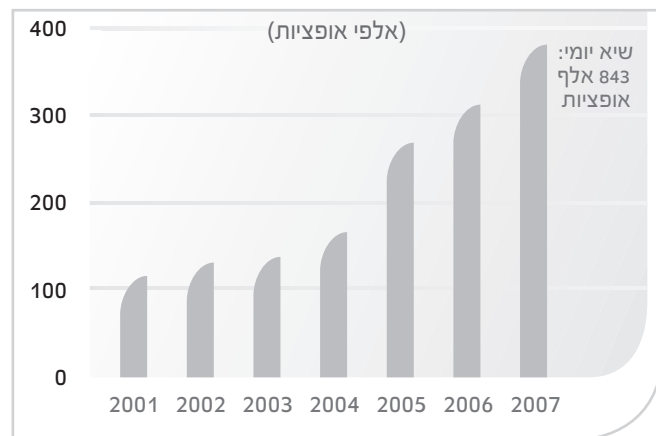
מלווה קצר מועד

במהלך שנת 2007 ירדו, לראשונה, יתרות המק"מ שבידי הציבור ובסוף השנה הן הסתכמו בכ-77 מיליארד שקל לעומת כ-96 מיליארד שקל בסוף שנת 2006, וכ-84 מיליארד שקל בסוף שנת 2005. לנוכח הרפורמה בניהול החוב הממשלתי, במסגרתה החלה הממשלה השנה להנפיק איגרות חוב לשלושה חודשים, צפוי המשך ירידה ביתרות המק"מ.

בשנת 2007 הסתכם **המחזור היומי** בכ-860 מיליון שקל ביום - גבוה במעט לעומת המחזור אשתקד.

שערי המק"מ עלו בכ-4.5%, לעומת עלייה בשיעור של כ-5.7% בשנת 2006, והתשוואה השנתית לפדיון בסוף השנה ירדה לכ-4.3% - נמוכה במעט לעומת דצמבר שנה קודמת.

מחזור יומי באופציות על מדד ת"א-25, 2001 עד 2007

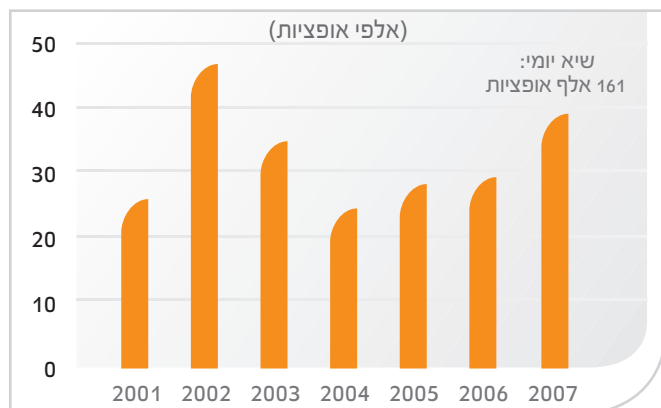

שוק הנגזרים

באופציות על מדד ת"א-25 נרשמה עלייה בפעילות, במקביל למחזורי הערים בשוק המניות. מחזור המסחר היומי עלה והסתכם בכ-385 אלף יחידות לעומת כ-305 אלף יחידות ביום בשנת 2006. יצוין כי ביום ה-24 בספטמבר 2007 נרשם מחזור שיא של כ-843 אלף אופציות.

סטיית התקן הגלומה באופציות עמדה בתחילת השנה על רמה נמוכה של 16%, ובפברואר אף ירדה ל-13%. בתקופה בה החל משבר המשכנתאות בארה"ב, בחודש אוגוסט, זינקה סטיית התקן ל-25% - עלייה המשקפת את הגדלת אי הודאות בשוק, כאשר לקראת סוף השנה היא ירדה ל-20%.

מחזור יומי באופציות דולריות, 2001 עד 2007

על רקע הירידה והתנודתיות בשער הדולר מול השקל, עלה המחזור היומי באופציות הדולריות מכ-35 אלף יחידות בינואר-מאי, לכ-60 אלף יחידות ביום ביוני - המחזור הגבוה ביותר מזה חמש שנים. ביום ה-25 ביוני, ערב פקיעת האופציות, הגיע המחזור לשיא של כ-161 אלף יחידות.

במחצית השנייה של השנה הצטמצמו המחזורים ובסיכום שנתי נסחרו כ-40 אלף אופציות דולריות ביום - כ-30% יותר מהמחזור בשנה הקודמת.

לוח 2: מחזורי המסחר בנגזרים, 2001 עד 2007 (מחירי דצמבר 2007)

מספר חוזים פתוחים מקסימלי (אלפי אופציות)	מחזור שנתי במונחי נכס בסיס % מחזור מניות מעו"ף משוקלל דלתא ⁽¹⁾	מחזור יומי (יחידות אופציה)	התקופה	סוג האופציות
570	2,531%	1,280	2001	אופציות
605	2,661%	1,203	2002	על מדד
619	2,057%	1,247	2003	ת"א-25
826	2,214%	2,095	2004	
1,055	3,115%	4,546	2005	
1,080	3,339%	6,429	2006	
1,320	3,880%	10,200	2007 ⁽²⁾	
532	-	287	2001	אופציות
746	-	577	2002	דולריות
499	-	396	2003	
408	-	275	2004	
413	-	309	2005	
500	-	330	2006	
550	-	400	2007 ⁽²⁾	

(1) יחס המשוקלל בהסתברות המימוש של האופציות.
(2) אומדן.

2007 <<<

האירועים הבולטים

פעילי שוק ההון בישראל בוחרים חמישה אירועים שבלטו השנה בתחומי השוק השונים

"מערכת זה"ב, מערכת התשלומים החדשה של בנק ישראל - גולת הכותרת של הרפורמה שהוביל הבנק בשלוש השנים האחרונות"

יעקב דנון, מנכ"ל בנק ישראל

"השקתה של מערכת תשלומים חדשה בישראל - מערכת זה"ב (זיכויים והעברות בזמן אמת), או RTGS, כפי שהיא נקראת בחו"ל, היא מהאירועים המשמעותיים ביותר בשוק ההון והבנקאות השנה. השינוי המשמעותי ביותר שהנהיגה המערכת בשוק הוא הפחתת סיכוני הסליקה במסלקות בכלל, ובמסלקת הבורסה בפרט: לפני השקת המערכת נסלקו כל התנועות בעיבוד אחד נטו בסוף יום העסקים. פעולות אלו הפכו לסופיות רק ביום המחרת. עם הפעלת מערכת זה"ב, המסלקות מקבלות אישור על ביצוע הסליקה דקות ספורות לאחר

"מערכת זה"ב מפחיתה את סיכוני הסליקה, מכניסה מימד חדש לפעילות הסליקה ונותנת מענה יעיל למורכבות הכרוכה בשיטות התשלום האחרות"

שליחת הוראת התשלום למערכת זה"ב, וזאת עוד לפני תחילת המסחר של היום הבא. דבר זה מפחית את סיכוני הסליקה ומאפשר למסלקות להגיע למצב בו רישום ניירות הערך יתבצע בדיוק במועד ביצוע הסליקה במערכת זה"ב (DVP).

המערכת הינה גולת הכותרת של הרפורמה במערכות התשלומים והסליקה אותה הוביל בנק ישראל בשלוש השנים האחרונות ומתאימה את כלל מערכות התשלומים בישראל לכללים בינלאומיים. המערכת מפחיתה את סיכוני הסליקה, מכניסה מימד חדש לפעילות הסליקה ונותנת מענה יעיל למורכבות הכרוכה בשיטות התשלום האחרות. המערכת פועלת מזה ארבעה חודשים לשביעות רצונם המלאה של כל הגורמים הלוקחים חלק בתהליך הסליקה: הבנקים המסחריים, בנק הדואר, הבורסה לניירות ערך, מסלקת הבנקים, מס"ב והמחלקות הרלבנטיות בבנק ישראל. ראוי לציין כי המערכת אף זכתה לאחרונה בפרס בתחרות מצטייני המיחשוב ITA Awards 2007 של מגזין אנשים ומחשבים (ThePeople) בקטגוריית יישומים משולבים טכנולוגיה חדשנית".

”החלטת הבורסה להגדיל את שיעור החזקות הציבור במניות הנכללות במדדיה - מהלך שיש לו השלכות ארוכות טווח”

ריקי גרנות, מנכ”לית פריזמה שוקי הון

” הגדלת שיעור החזקות הציבור במניות הנכללות במדדי הבורסה, כאשר המינימום של הסחורה הצפה יהיה 25% החל מראשית 2008, היא התפתחות מרכזית השנה. מדובר במהלך שאין להקל בו ראש ואשר צפויות להיות לו השלכות ארוכות טווח, בעיקר אם הרף הנוכחי לא יהיה סוף פסוק והבורסה תדרוש בעתיד הגדלה נוספת של שיעור החזקות הציבור במניות הכלולות במדדים המובילים של הבורסה. גם המהלך המקביל של הבורסה לקביעת משקל המניה במדדים לפי החזקות הציבור יגרום לתמריץ לפיזור המניות בציבור. ניתן לזהות שתי השלכות ברורות למהלך זה: האחת היא הגדלת הסחורה הצפה, אשר תביא לגידול במחזורי המסחר ותהפוך את השוק המקומי לאטרקטיבי יותר בעיני משקיעים זרים. השנייה היא הפיכת האפשרות להשתלט על חברה באמצעות הבורסה לבת ביצוע (ולו מהבחינה הטכנית), אפשרות אשר מגדילה את יעילות הקצאת המקורות במשק.

אי אפשר לסכם את שנת 2007 בלי להתייחס לקריסת חברת הנדל”ן חפציבה, אשר החזירה ללקסיקון המשקיעים את מילת הקסם ‘סיכון’. בתחילת 2007 רכשו משקיעים מוסדיים איגרות חוב מכל הבא ליד, והביאו את פערי התשואה בין איגרות חוב ממשלתיות לאיגרות חוב קונצרניות מדורגות ולאגרות חוב שאינן מדורגות לשפל חסר תקדים בהיסטוריה של החוב הקונצרני. קריסת חפציבה והעובדה שאירעה בסמיכות למשבר ה’סאב-פריים’ בארה”ב, הבהירה עד כמה עמוק הודחק נושא הסיכון ותמחורו.”

”השקת מדד תל בונד-20 שינתה לחלוטין את שוק מוצרי המדדים”

ליאור כגן, מנכ”ל מבט תעודות סל

” בהשקת מדד תל בונד-20 בפברואר השנה, העניקה הבורסה למשקיעים הזדמנות להשקיע בסל של איגרות חוב ולא רק באיגרת חוב ספציפית, ובכך להקטין את מרכיב הסיכון בהשקעה. ההחלטה להשיק מדד אג”ח ולהעניק למשקיעים כלי למעקב אחר

”עם השקת המדד הפכה ההשקעה באג”ח לנדיה יותר, והפנתה זרקור אל כל תחום מוצרי המדדים על מדדי אג”ח, שהיה קודם לכן שוק קטן למדי”

ביצועי אג”ח של החברות הגדולות, איפשרה הנפקה של תעודות סל ומוצרי מדדים אחרים העוקבים אחר ביצועי המדד ושינתה לחלוטין את שוק מוצרי המדדים על אג”ח. עם השקת המדד הפכה ההשקעה באג”ח לנדיה יותר, יחסית למצב קודם לכן, והפנתה זרקור למדדי אג”ח, שהיו קודם לכן שוק קטן למדי. כיום עומד סך שווי מוצרי המדדים על התל בונד-20 על כ-3.5 מיליארד שקלים וסך שווי מוצרי

המדדים על מדדי אג”ח על כ-5 מיליארד שקלים וזאת בתקופה בה שוק קרנות הנאמנות חווה פדיונות. בקרב הציבור יש ביקוש למוצרים על מדדי אג”ח, ואני מאמין שהשקת התל בונד-40 והתל בונד-60 ב-2008 תמונץ קדימה את ההתפתחות המהירה של שוק איגרות החוב בשוק ההון הישראלי.”

”השימוש בתשקיפי מדף הוא המהפכה הגדולה בשוק ההנפקות”

זחי סולטן, מנכ”ל כלל פיננסיים חיתום

” השימוש בתשקיפי מדף על ידי חברות, הוא בעיני האירוע המשמעותי ביותר השנה בשוק ההנפקות והחיתום. תשקיפי המדף מאפשרים להגיב לתנאי השוק בצורה מהירה, והשימוש בהם משכלל את השוק ומאפשר להנפיק ולגייס בפרק זמן קצר. בעבר נדרשה היערכות של מספר חודשים לצורך הנפקה, והן התרכזו בשבוע האחרון של כל רבעון. תשקיפי המדף מאפשרים לנו להנפיק תוך מספר ימים מגוון מכשירים, ללא מגבלה של רבעונים. מדובר באחת המהפכות הגדולות בשוק ההון בתקופה האחרונה, ולראיה, קרוב ל-90% מגיוסי ההון השנה גויסו על ידי תשקיפי מדף.

כניסתו לתוקף של חוק החיתום החדש הנו אירוע משמעותי נוסף שגרם למספר שינויים: ראשית, פרק הזמן שעובר מעריכת השלב המוסדי ועד המרכז הציבורי התקצר באופן דרמטי ועומד היום על 24 שעות לעומת כ-10 ימים בעבר. צמצום פער הזמן הקל משמעותית על התמחור ועל חשיפתם של המשקיעים המוסדיים, החתם והחברה. כתוצאה מכך, הרכבי ניירות הערך במכרזים הפכו לפשוטים יותר ומכרזים על מניות ועל איגרות חוב נעשים כיום בנפרד, כמקובל בחו”ל. כניסתו של החוק גרמה גם לצמצום כמות החתמים הקטנים: כ-10 חתמים בלבד להנפקה, לעומת 30-40 חתמים טרם כניסת החוק לתוקף”.

”יציבות הכלכלה הישראלית מול התנודות בשוק הגלובלי מעידה על בגרות שוק ההון שלנו”

אלה גולן, מנהלת מחלקת ניירות ערך בבנק הבינלאומי

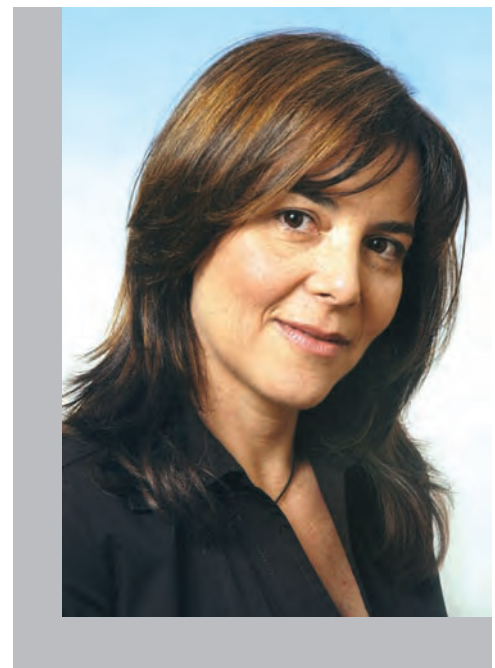
” האירוע המשמעותי ביותר השנה היה יציבות הכלכלה הישראלית אל מול התנודות והשינויים שהתרחשו בשוק הגלובלי. גם מול תנודות ושינויים אלה נשארה הסביבה המקרו-כלכלית המקומית חיובית: גובה הריבית, התוצאות החיוביות שהפגינו החברות במרבית הסקטורים ונתוני הצמיחה המשופרים. השוק הפגין עוצמה ויציבות ובידל את עצמו,

”ב-2007 הגיעה לשיאה המגמה לפיה מנועי הצמיחה העיקריים בעולם כבר אינם השווקים המתפתחים, אלא השווקים המתעוררים”

כחלק מתהליך גלובלי המתרחש בעולם, ממנועי צמיחה מרכזיים אחרים. ב-2007 הגיעה לשיאה המגמה לפיה מנועי הצמיחה העיקריים בעולם כבר אינם השווקים המתפתחים, אלא השווקים המתעוררים. ישראל לקחה חלק בתהליך זה, ולראיה - הבגרות שהפגין השוק המקומי אל מול משבר ה'סאב-פריים' בארה"ב, שיצר בעיית נזילות בשווקים הבינלאומיים והגביר את החששות

מהאטה כלכלית בארה"ב, אולם לא הביא לרעידת אדמה בשוק המקומי.

תהליך בולט חיובי נוסף השנה היה ההתפתחות המאוד מרשימה של מגזר תעודות הסל, המהווה אמצעי השקעה למגוון רחב מאוד של לקוחות. שנת 2007 סימנה את המפנה ביחסו של הציבור לתעודות הסל ובהפיכתו לכלי אופטימלי להשקעה עבורו. בניגוד לעבר, תעודות הסל פונות כיום גם למשקיעים פרטיים, לרבות משקי בית, דבר הבא לידי ביטוי בסחירות הגבוהה ובגידול בהיקף המכשירים המונפקים”.

שער לעולם

תערוכת הגלובוסים משכה לשדרות רוטשילד מבקרים רבים

לבורסה לניירות ערך מקום מרכזי בתהליך הגלובליזציה, העובר על שוק ההון הישראלי, הנהנה מגידול מתמשך בהיקף ההשקעות הזרות. ברוח זו השיקה הבורסה לניירות ערך בספטמבר השנה את תערוכת "שער לעולם" שכללה כ-100 גלובוסים, אשר ייצגו חברות הנסחרות בבורסה של תל-אביב. הגלובוסים עוצבו על ידי אמנים ישראלים והתערוכה הוצבה בשדרות רוטשילד, למשך שישה שבועות. בתערוכה השתתפו לראשונה שלוש מהבורסות הגדולות בעולם, NYSE-Euronext, NASDAQ וכן חברי בורסה מקומיים (UBS, Deutsche Bank, Citigroup). אוצרי התערוכה היו אסתי דרורי ודורון פולק. עם סיום התערוכה הועברו חלק מהגלובוסים לחברות וחלק ניתנו כתרומה למוסדות שונים.

גלובוס הבורסה לניירות ערך בתל-אביב, המציג את שמות החברות המשתתפות בתערוכה. אמן: אמיר כהן

אסתר לבנון, רונית הראל-בן-זאב ומנהלים מהבורסה של לונדון, דייוויד פיטמן וגרהאם דאלאס, באירוע ההשקה, עם הגלובוס של LSE

אירועים בבורסה

ההפרטה הגדולה ביותר בתולדות הבורסה

פברואר, 2007 - הושלמה ההפרטה הגדולה ביותר בתולדות הבורסה, לאחר שהמדינה מכרה את כל מניות בתי הזיקוק (בז"ן) - בהיקף כולל של כ-6.4 מיליארד שקל - לבעלי השליטה החדשים, למשקיעים מוסדיים ולציבור. בלטה בהנפקה השתתפותם של משקיעים זרים, שרכשו מעל 22% מהמניות. בטקס פתיחת המסחר שנערך לאחר ההנפקה השתתפו בכירי משרד האוצר והנהלות בז"ן והבורסה.

בתמונה: הנהלת בז"ן ובכירי משרד האוצר בטקס פתיחת המסחר בבורסה.

ההנפקה הגדולה ביותר בבורסה ע"י חברת אג"ח

יוני, 2007 - התעשייה האווירית (תע"א) השלימה את הנפקת האג"ח הגדולה ביותר בתולדות הבורסה על ידי חברה חדשה וגייסה כמיליארד שקלים.

בתמונה מימין: אסתר לבנון; מנשה שגיב, סמנכ"ל הכספים תע"א; יצחק ניסן, מנכ"ל תע"א; יאיר שמיר, יו"ר דירקטוריון תע"א ורונית הראל בן-זאב.

הנפקת המניות הגדולה ביותר מסקטור הביוטכנולוגיה

יוני, 2007 - חברת כלל תעשיות ביוטכנולוגיה מקבוצת אי די בי, פתחה את המסחר בבורסה, לאחר שגייסה בהנפקה ציבורית כ-200 מיליון שקל - הנפקת המניות הגדולה ביותר שבוצעה ע"י חברה מסקטור זה.

בתמונה מימין: רונית הראל בן-זאב; שלמה ינאי, מנכ"ל טבע; אבי פישר, יו"ר דירקטוריון כלל תעשיות ביוטכנולוגיה; שאול ברונפלד וראובן קרופיק - מנכ"ל כלל תעשיות ביוטכנולוגיה.

סלקום עושה רישום כפול

יולי, 2007 - חברת סלקום, שהשלימה בפברואר השנה את הצעת מנייתיה לציבור בבורסה של ניו-יורק (NYSE) (Euronext), רשמה את מנייתיה למסחר בבורסה בתל-אביב במסגרת הרישום הכפול. כשבועיים לאחר הרישום, נכנסה סלקום למדד ת"א-25.

בתמונה מימין: רונית הראל בן-זאב; עמוס שפירא, מנכ"ל סלקום; נוחי דנקנר, יו"ר אי די בי; שאול ברונפלד; אסתר לבנון ועמי אראל, נשיא דסק"ש ויו"ר סלקום.

עשור ל-UBS ניירות ערך ישראל חבר בורסה בתל-אביב

יוני, 2007 - בנק ההשקעות "UBS ניירות ערך ישראל" ציין 10 שנות חברות בבורסה לניירות ערך, בטקס פתיחת מסחר.

בתמונה מימין: ריינהרט קלאוס, כלכלן ראשי לשווקים מתעוררים ב-UBS; ירון בלך, מנכ"ל UBS ני"ע ישראל; אסתר לבנון ויוסי לוי, סמנכ"ל בכיר ומנהל מחלקת חברים ופיקוח בבורסה.

מלאנוקס עושה רישום כפול

יולי, 2007 - חברת מלאנוקס טכנולוגיות, שהנפיקה בפברואר השנה את מנייתיה בנאסד"ק, החלה להיסחר גם בבורסה בתל-אביב. עם רישום מנייתיה בבורסה בתל-אביב, נכנסה מלאנוקס למדדי ת"א-100 ותל-טק 15.

בתמונה מימין: מיכאל קגן, סמנכ"ל ארכיטקטורה בחברת מלאנוקס; רוני אשורי, סמנכ"ל הנדסה בחברת מלאנוקס; אסתר לבנון; רונית הראל בן-זאב; איל וולדמן, מנכ"ל מלאנוקס; שי כהן סמנכ"ל תפעול והנדסה וילדי חברת מלאנוקס.

כנס חברות חדשות

יולי, 2007 - השוק הראשוני מסכם שנה בכנס השנתי לחברות חדשות. בין יוני 2006 ליולי 2007, הצטרפו לבורסה 128 חברות חדשות, שגייסו למעלה מ-21 מיליארד שקלים. בכנס הרצו: עורכת הכלכלה של ידיעות אחרונות, **גלית חמי**, על התייחסות התקשורת לחברות ציבוריות; **זאב גלברט** על חשיבות שמירת הקשר עם משקיעים ועו"ד **פנחס רובין** על ממשל תאגידי ותרבות תאגידית בחברות הנכנסות בשערי הבורסה. במהלך הכנס נערך פאנל בהשתתפות מנכ"ל **אבגול ניר פלג**; מנכ"לית נכסים ובניין, **סגי איתן** ומנכ"ל המ-לט, **שמואל טופז**, שסיפרו מניסיונם האישי על ההתנהלות מול שוק ההון. בתמונה מימין: חברי הפאנל: רונית הראל בן-זאב, סגי איתן, שמואל טופז וניר פלג.

012 סמייל - רישום כפול

נובמבר, 2007 - חברת "012 סמייל תקשורת" החלה להיסחר בבורסה בתל-אביב כשבוע לאחר מועד הרישום בחו"ל.

בתמונה מימין: דורון תורג'מן, סמנכ"ל כספים אינטרנט זהב; רונית הראל בן-זאב; סטלה הנדלר, מנכ"ל 012 סמייל תקשורת; אלי הולצמן, מנכ"ל אינטרנט זהב ודורון אילן, סמנכ"ל כספים 012 סמייל תקשורת.

כלל פיננסים גייסה 557 מיליון שקל בבורסה

מרס, 2007 - קבוצת כלל פיננסים החלה להיסחר, לאחר שגייסה 557 מיליון שקלים בהנפקת מניות ואיגרות חוב לציבור.

בתמונה מימין: שאול ברונפלד, אסתר לבנון, מנכ"ל כלל פיננסים, שוקי אברמוביץ' ויו"ר כלל פיננסים, אביגדור קפלן.

נתונים

לוח 4: המניות הסחירות ביותר, 2007

שם המניה	מחזור יומי ⁽¹⁾ (מיליוני שקלים)
1. פועלים	127.4
2. טבע	112.7
3. לאומי	106.4
4. כיל	104.2
5. אפריקה	79.6
6. מכתשים אגן	59.4
7. חברה לישראל	52.5
8. בזק	41.0
9. דיסקונט	37.3
10. אורמת	36.0
11. דלק קבוצה	34.2
12. פרטנר	31.2
13. בתי זיקוק	27.4
14. אלביט מערכות	27.3
15. מזרחי טפחות	25.2
16. דיסקונט השקעות	24.3
17. סלקום	22.3
18. גזית גלוב	20.8
19. אידיבי פתוח	20.7
20. נייס	19.7
21. אלביט הדמיה	19.3
22. וריפון	19.1
23. קרדן א.וי	17.3
24. כלל עסקי ביטוח	17.2
25. הראל השקעות	13.1
סה"כ	1,095.6
המשקל מסך כל המחזור במניות	57.0%

(1) אומדן, לא כולל עסקאות מחוץ לבורסה

לוח 3: מניות מדד ת"א-25⁽¹⁾ המניות בעלות ערך השוק הגבוה ביותר

שם המניה	ערך השוק 13.12.2007 (מיליוני שקלים)	המשקל במדד ת"א-25 ⁽²⁾
1. טבע	143,351	9.50%
2. כיל	61,713	9.50%
3. חברה לישראל	33,849	9.50%
4. לאומי	26,588	7.64%
5. פועלים	23,575	6.77%
6. אפריקה	19,721	5.66%
7. בזק	18,853	5.41%
8. מכתשים אגן	15,377	4.42%
9. פרטנר	12,778	3.67%
10. סלקום	11,915	3.42%
11. פריגו	11,693	3.36%
12. דיסקונט השקעות	10,761	3.09%
13. דלק קבוצה	10,634	3.05%
14. אלביט מערכות	9,598	2.76%
15. דיסקונט	9,571	2.75%
16. אידיבי פתוח	8,581	2.46%
17. נייס	7,616	2.19%
18. בתי זיקוק	7,212	2.07%
19. וריפון	7,048	2.02%
20. אורמת	6,877	1.97%
21. שטראוס-עלית	6,403	1.84%
22. מזרחי טפחות	6,266	1.80%
23. גזית גלוב	6,136	1.76%
24. קרדן א.וי	5,927	1.70%
25. כלל ביטוח	5,849	1.68%
סה"כ	487,892	100.00%

(1) הרכב המדד החל מ-1.1.2008.

(2) משקל המניות במדד ת"א-25 מתוקן על-פי מגבלת 9.5%.

לוח 5: גיוס הון לפי סוגי ניירות ערך, 1998 עד 2007 (מיליארדי שקלים, מחירי דצמבר 2007)

תעודות סל ⁽³⁾	אג"ח לא ממשלתיות		אג"ח ממשלתיות (נטו)	מניות והמירים					התקופה
	למוסדיים	לציבור ⁽²⁾		הנפקות בארץ ⁽¹⁾	הקצאות בארץ	סה"כ	גיוס בחו"ל	סה"כ	
-	-	2.8	-2.8	9.5	0.5	9.0	1.2	7.8	1998
-	-	1.8	-2.1	7.0	3.3	3.7	0.9	2.8	1999
0.4	-	0.3	-9.3	15.1	3.1	12.0	5.4	6.6	2000
1.9	0.3	3.0	14.5	6.2	2.6	3.6	2.0	1.6	2001
0.0	1.9	5.0	24.0	6.0	2.7	3.3	1.5	1.8	2002
0.1	6.9	5.2	19.7	3.5	0.1	3.4	2.2	1.2	2003
1.6	10.9	10.2	19.1	17.1	9.6	7.5	3.3	4.2	2004
0.6	18.5	28.1	5.5	14.9	2.2	12.7	4.6	8.1	2005
1.5	24.7	23.2	2.8	44.6	32.5	12.1	5.8	6.3	2006
3.0	37.0	47.0	5.0	23.6	2.6	21.0	6.3	14.7	2007 ⁽⁴⁾
100%	50%	103%	79%	-47%	-92%	74%	9%	133%	שיעור השינוי ב-2007

(1) כולל מימוש אופציות.

(2) כולל אג"ח חברות, אג"ח מובנות, תעודות פיקדון ומימוש אופציות לאג"ח; לא כולל הנפקות והקצאות לחברות בנות.

(3) כולל תעודות סל על מדדי מניות ומדדי אג"ח, תעודות מורכבות, תעודות סחורה, אופציות כיסוי ותעודות בחסר; לא כולל הנפקות והקצאות לחברות בנות.

(4) אומדן.

לוח 6: מחזורי המסחר היומיים בניירות ערך, 1998 עד 2007⁽¹⁾ (מיליוני שקלים, מחירי דצמבר 2007)

סה"כ	מלווה קצר מועד	איגרות חוב			מניות והמירים	התקופה
		סה"כ	לא ממשלתיות	ממשלתיות		
797	166	352	9	343	279	1998
883	185	296	7	289	402	1999
1,083	219	339	8	331	525	2000
1,137	230	608	8	600	299	2001
1,437	388	795	10	785	254	2002
1,649	510	755	26	729	384	2003
2,352	658	1,004	71	933	690	2004
3,116	698	1,384	223	1,161	1,034	2005
4,007	806	1,731	277	1,454	1,470	2006
6,240	900	3,270	670	2,600	2,070	2007 ⁽²⁾
56%	12%	89%	142%	79%	41%	שיעור השינוי ב-2007

(1) כולל עסקאות בבורסה ועסקאות מחוץ לבורסה.

(2) אומדן.

לוח 7: ערך השוק של ניירות הערך הרשומים בבורסה, 1998 עד 2007 (מיליארדי שקלים, מחירי דצמבר 2007)

סה"כ	מלווה קצר מועד	איגרות חוב			מניות והמירים	סוף השנה
		סה"כ	לא ממשלתיות ⁽¹⁾	ממשלתיות		
395	25	177	13	164	193	1998
515	27	184	13	171	304	1999
521	32	187	12	175	302	2000
532	37	214	15	199	281	2001
474	44	221	17	204	209	2002
650	58	266	23	243	326	2003
806	79	313	49	264	414	2004
1,038	89	374	107	267	575	2005
1,212	90	426	155	271	696	2006
1,577	77	575	305	270	925	2007⁽²⁾

(1) משנת 2004 כולל "רצף מוסדיים".

(2) אומדן.

לוח 8: השינויים השנתיים הריאליים במדדי המניות העיקריים, 1998 עד 2007

התקופה	ת"א-25	ת"א-100	יתר מניות והמירים	תל-טק 15 ⁽¹⁾	כל המניות והמירים
1998	(6.6)	(5.1)	(4.8)	-	(5.1)
1999	55.2	60.3	70.8	150.1	62.3
2000	4.4	0.4	(6.7)	(33.2)	0.3
2001	(10.5)	(9.9)	0.6	(28.8)	(7.9)
2002	(31.7)	(30.1)	(24.8)	(43.2)	(24.8)
2003	53.9	63.8	51.4	133.0	58.3
2004	21.1	17.6	30.1	16.1	16.2
2005	30.1	26.4	24.7	(9.7)	29.7
2006	12.6	12.1	37.1	(11.1)	5.9
2007⁽²⁾	27.0	24.0	10.0	(0.5)	22.0

(1) עד 2001 מדד התל-טק.
(2) אומדן.

לוח 9: השינויים השנתיים הריאליים במדדי איגרות החוב, לפי סוגי הצמדה, 1998 עד 2007

התקופה	מדד כללי	צמודות מדד	צמודות מט"ח	לא צמודות
1998	0.5	(1.2)	12.0	2.7
1999	5.0	3.4	2.7	12.3
2000	4.5	2.1	3.0	12.0
2001	11.6	13.5	11.0	8.5
2002	(6.1)	(5.3)	1.5	(8.3)
2003	15.8	12.5	(3.0)	22.0
2004	4.1	4.3	(0.5)	4.3
2005	3.5	4.2	3.6	2.9
2006	4.7	4.4	(2.3)	6.5
2007⁽¹⁾	2.5	3.5	(3.5)	1.5

(1) אומדן.

דירקטוריון הבורסה

יושב ראש

- שאול ברונפלד

דירקטורים נבחרים

- שוקי אברמוביץ'
- בארי בן-זאב
- זאב גוטמן
- אסתר דויטש
- אלדד פרשר
- פרופ' דניאל צידון
- אריק שטיינברג

דירקטורים חיצוניים:

- יורם אלסטר
- גיל ביאנקו
- פרופ' שמעון בנינגה
- גתית גוברמן
- אבנר הלוי

ממלאי מקום

- אפרת יעבץ
- יורם סירקיס
- ראובן רשתי
- יואל ברגר
- חיים (אייבי) אברהם

כלל פיננסים בטוחה ניהול השקעות בע"מ
בנק הפועלים בע"מ
הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ
בנק דיסקונט לישראל בע"מ
בנק מזרחי טפחות בע"מ
בנק לאומי לישראל בע"מ
פסגות אופק ניהול השקעות בע"מ

בנק ישראל
משרד האוצר

- בארי טאף
- ד"ר עקיבא אופנברך
- אריק פרץ

- אסתר לבנון

הנהלת הבורסה

- אסתר לבנון - מנכ"ל
- רונית הראל בן-זאב - סמנכ"ל בכיר, מנהלת המחלקה הכלכלית
- יוסי טרייסטר - סמנכ"ל בכיר, מנהל מחלקת המינהל
- יוסי לוי - סמנכ"ל בכיר, מנהל מחלקת חברים ופיקוח ומחלקת משאבי אנוש
- חגית נאמן - סמנכ"ל בכיר, היועצת המשפטית ומזכירת החברה
- דרור שליט - סמנכ"ל בכיר, מנהל מחלקת המסחר והמסלקות
- יוני שמש - סמנכ"ל בכיר, מנהל מחלקת טכנולוגיות מידע ותפעול

חברי הבורסה

בנקים

- בנק אגוד לישראל בע"מ
- בנק אוצר החייל בע"מ
- בנק דיסקונט לישראל בע"מ
- בנק הפועלים בע"מ
- בנק ירושלים בע"מ
- בנק ישראל
- בנק לאומי לישראל בע"מ
- בנק מזרחי טפחות בע"מ
- בנק מרכנתיל-דיסקונט בע"מ
- הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ
- יובנק בע"מ
- Citibank, N.A.
- HSBC BANK PLC

חברים שאינם בנקים

- אנליסט שרותי בורסה ומסחר בע"מ
- אקסלנס נשואה שירותי בורסה בע"מ
- גאון בית השקעות בע"מ
- דויטשה ניירות ערך ישראל בע"מ
- דש ניירות ערך והשקעות בע"מ
- הראל בית השקעות בע"מ
- יו.בי.אס. ניירות ערך ישראל בע"מ
- ישיר בית השקעות (ניהול תיקים) בע"מ
- כלל פיננסים בטוחה ניהול השקעות בע"מ
- מגדל שרותי בורסה (נ.ע.) בע"מ
- פועלים סהר בע"מ
- פסגות אופק ניהול השקעות בע"מ
- פריזמה שוקי הון בע"מ
- שרותי בורסה והשקעות בישראל אי.בי.אי בע"מ

מועמד לחברות בבורסה

- אלטשולר שחם בע"מ

מועמד לחברות בבורסה

- בנק מסד בע"מ

הבורסה לניירות ערך, רחוב אחד העם 54, תל-אביב 65202 **טל:** 03-5677411 **פקס:** 03-5105379 **Email:** info@tase.co.il
אתר אינטרנט: www.tase.co.il **המערכת:** רונית הראל בן-זאב, קובי אברמוב, עדית יערון, נורית דרור, אורנה גורן, חנן תומר **צילומים:**
ישראל מלובני, אייל יצהר, סיוון פראג', משה שי ואורי אירם **עיצוב גרפי:** סטודיו מרחב **דפוס והפקה:** קוקליקו בע"מ

לתשומת לב הקורא: הנתונים והחישובים המתפרסמים בירחון זה לוקטו ממקורות רשמיים, מן החברות ומרישומי הבורסה, אך עם זאת, אין הבורסה, עובדיה והפעלים מוכחה או עברה אחראים לשלמות התיאור או לכל אי-דיוק, שגיאה, השמטה או ליקוי אחר בפירסום זה, מכל סיבה שהיא ללא יוצא מן הכלל. נתוני הירחון מיועדים לשימוש הקורא. לא תתבצע מסירת נתונים או הפצתם בין בתמורה ובין בלא תמורה וכל פירסום ברשות הבורסה מחייב איזכור מקור הנתונים. מסקנות ודעות המובעות במאמרים חתומים אינן מחייבות את הבורסה.

© כל הזכויות שמורות לבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ. ISSN-0333-8231

